

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Ústav pedagogiky a sociálních studií

LIBOR VLACH

III. ročník – prezenční studium

Obor: Pedagogika – veřejná správa

**ROZVODOVÉ ŘÍZENÍ A VLIV PRACOVNÍ KARIÉRY
MANŽELŮ NA ROZVOD**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PaedDr. Bronislava Štěpánková, Ph.D.

OLOMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 31. 3. 2011

.....

podpis

*Děkuji PaedDr. Bronislavě Štěpánkové, Ph.D., za její odborné vedení a rady,
které mi při zpracování bakalářské práce poskytla.*

Obsah	str.
Úvod.....	6
I TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Opatrovnické řízení.....	8
1.1 Zahájení opatrovnického řízení	8
1.2 Průběh opatrovnického řízení.....	10
1.3 Znalecký posudek.....	11
1.4 Kolizní opatrovník.....	12
1.5 Předběžné opatření	13
1.6 Výchova.....	14
1.6.1 Výhradní výchova.....	15
1.6.2 Střídavá a společná výchova.....	15
1.7 Výživné	17
1.8 Styk rodiče s nezletilým dítětem	19
2 Rozvodové řízení	20
2.1 Zahájení rozvodového řízení	20
2.2 Klasický rozvod.....	22
2.3 Rozvod dohodou.....	23
2.3.1 Psychorozvod.....	25
2.4 Rozvod ztížený	26
2.5 Zamítnutí žaloby o rozvod manželství	27
2.6 Rozsudek soudu.....	27
3 Společný majetek po rozvodu	28
3.1 Společné jmění manželů.....	28
3.2 Vypořádání společného jmění manželů	30
4 Bydlení po rozvodu	33
5 Výživné rozvedeného manžela	35
5.1 Výživné „přiměřené“	35
5.2 Výživné „sankční“	36
5.3 Zánik vyživovací povinnosti	37
6 Pracovní kariéra manželů.....	38
6.1 Vymezení pojmu pracovní kariéra	38
6.2 Pracovní kariéra v manželství	39

II EMPIRICKÁ ČÁST	41
7 Cíl výzkumu, výzkumný problém a formulace věcných hypotéz.....	41
8 Metody sběru dat.....	42
9 Metody vyhodnocení získaných dat.....	45
10 Předvýzkum	45
10.1 Popis předvýzkumu	45
Závěr	54
Použitá literatura	55
Seznam příloh.....	57
Přílohy	
Anotace	

Úvod

Téma bakalářské práce: Rozvodové řízení a vliv pracovní kariéry manželů na rozvod jsem si zvolil proto, že považuji rozvod za jeden z nejčastějších způsobů řešení manželských problémů. Často se manželé k tomuto způsobu uchýlí, aniž by se zamysleli nad jinými možnostmi řešení manželské krize. Obvyklé je také tvrzení novomanželů, že pokud jim manželství nebude fungovat, rozvedou se. Mimo jiné je i díky těmto skutečnostem rozvod velmi častým jevem. Rovněž statistiky dokazují, že za posledních pět let skončilo každé druhé manželství rozvodem. Maxima dosáhla rozvodovost v roce 2008, kdy se rozvedlo 49,6% párů.

Rozvod je tak součástí každodenního života mnoha lidí. Já sám jsem se za svůj život s rozvodem již několikrát setkal. Jen v naší rodině se rozvedli dva ze tří sourozenců mé matky, což odpovídá výše uvedené statistice. Také ve svém okolí jsem se stal mnohokrát svědkem rozvodu. Nejen přátelé mých rodičů, ale mnohdy též moji přátelé se ve svých 21 letech stačili vdát či oženit, zplodit potomka a následně rozvést.

Rozvod je pro manžele zátěžovou a velmi stresovou situací. Jestliže navíc z manželství vzešly děti, které jsou v době rozvodu nezletilé, je rozvod zátěžovou situací také pro ně. Mnohdy jsou však právě zájmy dětí opomíjeny a rozvod je tak bez ohledu na ně pouze jakousi bitvou o majetek. V některých případech se však může bitva strhnout i o děti. Pokud se tedy manželé rozhodnou rozvést, vždy by měli sledovat zejména zájem svých dětí.

Cílem této bakalářské práce je podat ucelený a logický pohled na rozvodové řízení. Dále stručně seznámit s pojmem pracovní kariéra a s problematikou dvoukariérového manželství. A v neposlední řadě navrhnout možnost výzkumu vlivu pracovní kariéry na rozvod manželů.

Struktura práce vychází z posloupnosti jednotlivých fází rozvodového procesu tak, jak na sebe navazují. První fází tohoto procesu je opatrovnické řízení, které musí proběhnout, jedná-li se o rozvod manželství s nezletilými dětmi. Další fází je samotné rozvodové řízení, na které pak navazují řízení, v rámci kterých je nezbytné vypořádat společný majetek, společné bydlení a v některých případech také rozhodnout o vyživovací povinnosti jednoho manžela vůči druhému. U všech těchto řízení je vždy sledován dvojí postup. První spočívá v možnosti, že se manželé

ještě před zahájením řízení dohodnou, druhý, že za ně bude muset rozhodnout soud. V posledních kapitolách se pak věnují problematice pracovní kariéry v manželství a návrhu výzkumu jejího vlivu na rozvod.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 Opatrovnické řízení

Zákon o rodině říká, že: „*manželství dvou osob nelze rozvést, dokud nenabude právní moci rozhodnutí o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu. Toto rozhodnutí vydá soud v samostatném řízení podle § 176 občanského soudního řádu*“ (§ 25, zákona o rodině). Jedná se o opatrovnické řízení, které je první fází rozvodového procesu, a které bývá podle zákona označováno též jako řízení o výkon rodičovské zodpovědnosti k nezletilému dítěti nebo řízení o úpravu výchovy a výživy nezletilého dítěte především na dobu, jenž nastane po rozvodu manželství. Z odborného hlediska se jedná vždy o řízení nesporné (Novák, Průchová, 2004, s. 39).

1.1 Zahájení opatrovnického řízení

Zahájit opatrovnické řízení lze na návrh nebo tzv. bez návrhu, a to v případech, kdy rodiče nezletilého dítěte nežijí spolu a nedohodnou se o úpravě výchovy a výživy dítěte. Řízení, které je zahájeno bez návrhu může zahájit soud na podnět např. orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Většinou je však opatrovnické řízení zahájeno na návrh, a to některého z rodičů nezletilého dítěte, jenž svým písemným podáním u soudu dá podnět k zahájení tohoto řízení. Upravit otázku výchovy a výživy nezletilého dítěte je možné za splnění výše uvedeného předpokladu, že spolu rodiče nežijí a nejsou schopni se dohodnout, a to nejen pro dobu po rozvodu, ale i pro dobu trvání manželství. V těchto případech je proto praktické, aby samotný návrh na zahájení opatrovnického řízení směřoval k úpravě výchovy a výživy nezletilého dítěte jak na dobu po rozvodu, tak i na dobu do rozvodu manželství. Tento návrh je nutné podat u soudu: „*v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností své bydliště[...]*“ (§ 88, písm. c) občanského soudního řádu). Jde tedy o místo, kde se dítě fakticky zdržuje, tj. místo, kde dítě žije stále s oběma rodiči,

v případě odchodu jednoho rodiče ze společné domácnosti jde o místo, kde žije s druhým z nich.

Podle zákona je návrh na zahájení opatrovnického řízení osvobozen od soudních poplatků (§ 11, odst. 1, písm. a) zákona o soudních poplatcích).

Návrh na zahájení opatrovnického řízení musí obsahovat (viz Příloha č. 1):

- označení, kterému soudu je daný návrh adresován;
- označení navrhovatele a osob, kterých se řízení týká (tj. jméno, příjmení a bydliště všech účastníků opatrovnického řízení);
- vyličení rozhodujících skutečností:
 - údaje o manželství (tj. datum a místo uzavření sňatku);
 - popis situace v rodině a poukázání na skutečnosti, které vedly k zahájení opatrovnického řízení;
 - údaje o všech dětech narozených z manželství, popřípadě údaje o dětech osvojených;
 - údaje o pracovním zařazení rodičů (jak vysoký je jejich příjem a pobírají-li dávky státní sociální podpory);
- tzv. petit návrhu neboli cíl, který je návrhem sledován (tj. co je navrhováno a jak by měl soud rozhodnout);
- datum, podpis navrhovatele.

Doloženy by měly být následující doklady:

- oddací list rodičů nezletilého dítěte;
- rodný list nezletilého dítěte, případně všech nezletilých dětí;
- doklady prokazující příjmy obou rodičů včetně dávek státní sociální podpory;
- doklady prokazující náklady na školní a mimoškolní aktivity nezletilého dítěte;
- popřípadě další doklady poukazující na zvýšené finanční náklady na straně nezletilého dítěte.

Návrh na zahájení opatrovnického řízení je nutné podat ve třech vyhotoveních (Průchová, 2002, s. 10 - 12).

1.2 Průběh opatrovnického řízení

Opatrovnické řízení může probíhat dvěma následujícími způsoby:

Prvním způsob spočívá v dohodě mezi rodiči. Rodiče se navzájem dohodnou, kterému z nich bude dítě svěřeno a jak vysokou částku bude přispívat ten, který dítě ve své péči mít nebude. V těchto případech jsou obvykle rodiče schopni dohodnout se také na styku nezletilého dítěte s druhým rodičem, a tak není důvod k soudní úpravě ani v této oblasti.

Dohoda mezi rodiči může být patrná již při zahájení opatrovnického řízení, kdy samotný návrh na zahájení tohoto řízení může být formulován jako tzv. „návrh matky/otce na schválení dohody rodičů o výkon rodičovské zodpovědnosti k nezletilému dítěti“ (viz Příloha č. 2). Tento návrh by měl ke schválení dohody rodičů přímo směřovat a především tzv. petit návrhu by měl onu dohodu rodičů obsahovat. V rámci opatrovnického řízení není pro dohodu mezi rodiči zákonem předepsaná forma, což znamená, že tuto dohodu mohou rodiče uzavřít ústně, popřípadě může být podchycena v návrhu toho z rodičů, který jej u soudu podá. V řízení před soudem by pak v rámci svého účastnického výsledku měli oba rodiče tuto dohodu potvrdit. Není proto nutné dohodu vypracovávat v písemné podobě, avšak pokud se tak rodiče rozhodnou, nebude jim v tom nikdo bránit a mohou ji při jednání před soudem předložit nebo ji přiložit k podanému návrhu (Průchová, 2002, s. 12 - 15). Aby však dohoda rodičů nabyla platnosti, musí být schválena soudem. Soud dohodu přezkoumá, především zda odpovídá zájmům dítěte a schválí ji rozsudkem, proti kterému již není možné podat odvolání (Francová, Dvořáková Závodská, 2008, s. 12).

Podle mého názoru je dohoda mezi rodiči velmi prospěšná nejen v rámci opatrovnického řízení, ale také pro celý rozvodový proces jako takový. Jsou-li oba rodiče schopni dohodnout se na všech důležitých otázkách týkajících se výchovy, výživy, popřípadě i styku nezletilého dítěte s druhým rodičem je velmi pravděpodobné, že se jim podaří docílit dohody také v řízeních následujících.

Druhý způsob nastane v případech, kdy se rodiče nejsou schopni dohodnout a jejich názory na další výchovu dítěte či stanovení výše výživného se rozcházejí. V těchto případech také rodiče nejsou obvykle schopni dohodnout se na styku

nezletilého dítěte s rodičem, kterému dítě není na základě rozhodnutí soudu svěřeno do výchovy (Průchová, 2002, s. 14).

Jestliže se rodiče nejsou schopni dohodnout, musí za ně rozhodnout soud, který při svém rozhodování sleduje především tato hlediska (§ 26, odst. 4 zákona o rodině):

- zájem dítěte s ohledem na jeho osobnost, především jeho vloh, schopnosti a vývojové možnosti, a to se zřetelem na životní poměry rodičů;
- soud také dbá na to, aby bylo respektováno právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, dále dbá na právo rodiče, jemuž nebude dítě svěřeno, na pravidelné informace o dítěti;
- soud přihlíží též k citové orientaci a zázemí dítěte, k výchovné schopnosti a odpovědnosti rodiče, dále přihlíží ke stabilitě budoucího výchovného prostředí, ke schopnosti rodiče dohodnout se s druhým rodičem na výchově dítěte, k citovým vazbám dítěte na příbuzné a ke hmotnému zabezpečení a bytovým poměrům.

Soud při svém rozhodování klade důraz na zajištění co možná nejpříznivějších podmínek pro zdárný vývoj dítěte, včetně vytvoření možností utváření a upevnování vzájemných vztahů mezi dítětem a jeho rodiči, současně při zachování citových vazeb dítěte na sourozence a další příbuzné, protože tyto citové vazby mohou být pro dítě velmi prospěšné. Postupné dokazování vede soud ke zjišťování okolností pro jeho rozhodnutí potřebných. Soud vychází při svém rozhodování, kterému z rodičů dítě do výchovy svěří, z výše uvedených hledisek. Z tohoto důvodu provádí řadu šetření a často si také nechává zpracovávat znalecké posudky od soudních znalců (Francová, Dvořáková Závodská, 2008, s. 12). Navíc je třeba počítat s tím, že po složitém dokazování může jeden z rodičů podat proti rozhodnutí soudu odvolání, čímž se celé opatrovnické řízení prodlouží (Průchová, 2002, s. 15).

1.3 Znalecký posudek

Ve složitějších případech si může soud pro své rozhodování objednat posudek soudního znalce z oblasti psychologie nebo psychiatrie, pro lepší objasnění vztahů v rodině. Znalecký posudek provádí soudní znalec, který má ve svém šetření značnou volnost. Forma posudku je zpravidla dána tím, že znalec odpovídá na otázky soudu.

Ten obvykle žádá konkrétní vyšetření otce, matky, dítěte nebo jiných zúčastněných osob a konkrétní posouzení a porovnání výchovných předpokladů obou rodičů, popřípadě analýzu emočních vztahů v rodině apod.

Posudek zvažuje tyto následující skutečnosti:

- anamnestické údaje rodičů a dětí;
- osobnost otce, matky, dítěte a osob, se kterým dítě žije nebo by v případě rozhodnutí soudu žilo, či se s nimi pravidelně a intenzivně stýkalo;
- poměry rodičů, popřípadě dalších osob, které by se v případě svěřeni do péče o dítě starali;
- vztahy v rodině a vazby k nejvýznamnějším osobám (např. k rodičům, sourozencům, prarodičům a dalším osobám, s nimiž sdílí, nebo by mohl sdílet společnou domácnost).

Postup, jaký znalec při získávání informací zvolí, je zcela ponechán na něm. Pro děti jsou vhodnější různé testy a dotazníkové metody, které je ušetří rozhovoru o bolestivých tématech (Černá, 2001, s. 64 - 65).

Proti osobě znalce mohou účastníci řízení podat námitky a to do osmi dnů od doručení usnesení, kterým soud konkrétního znalce ustanoví (Novák, Průchová, 2004, s. 47).

Myslím si, že jak osoba soudního znalce, tak i samotný znalecký posudek je pro průběh opatrovnického řízení velmi důležitým faktorem, který může do značné míry ovlivnit rozhodnutí soudu. Proto by podle mého názoru měl být kladen velký důraz právě na výběr osoby, která znalecký posudek zpracovává. Soud by měl totiž všem účastníkům opatrovnického řízení zaručit, že informace, které znalecký posudek poskytne, nejsou nijak zkreslené a vypovídají o skutečné situaci v rodině. Uvedené platí také pro osobu kolizního opatrovníka.

1.4 Kolizní opatrovník

V každém opatrovnickém řízení vystupuje vedle rodičů nezletilého dítěte také tzv. kolizní opatrovník, který v daném případě nezletilé dítě zastupuje. Kolizním opatrovníkem je dle usnesení příslušného soudu ustanoven orgán sociálně-právní ochrany dětí fungující u okresního úřadu v místě, kde má nezletilé dítě své bydliště. Úkolem kolizního opatrovníka je ochrana nezletilého dítěte v rámci opatrovnického

řízení. Dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí (§ 1, odst. 1) se touto ochranou rozumí zejména:

- ochrana práva dítěte na jeho příznivý vývoj a řádnou výchovu;
- ochrana oprávněných zájmů dítěte a ochrana jeho jmění;
- působení směřující k obnovení funkcí rodiny, které byly narušeny.

Samotnému jednání před soudem vždy předchází předvolání a jednání u orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jenž v rámci opatrovnického řízení vystupuje právě jako kolizní opatrovník. Oba rodiče obdrží od opatrovnického soudu usnesení o ustanovení konkrétního kolizního opatrovníka. Ten si ještě před jednáním u soudu předvolá oba rodiče, je-li to třeba, i nezletilé dítě na pohovor. Na základě tohoto pohovoru, případně dalších šetření vypracuje kolizní opatrovník zprávu, kterou předloží opatrovnickému soudu jako vyjádření k řízení zahájeného na návrh některého, popřípadě obou rodičů (Průchová, 2002, s. 11 - 16).

Zpráva, kterou kolizní pracovník vypracuje, musí obsahovat informace o poměrech v rodině, životním prostředí dítěte a výchovných předpokladech rodičů. Zpráva by měla být zpracována do jednoho měsíce a v jejím závěru by mělo být doporučení, zdali se má dítě svěřit do péče pouze jednoho rodiče, popřípadě do střídavé péče obou rodičů a měla by také obsahovat návrh rozsahu styku s rodičem, jemuž dítě do péče svěřeno nebude.

Orgán sociálně-právní ochrany dětí pak zastává zájmy dítěte i nadále, a to především v případech pokračujících soudních sporů o výchovu dítěte (Černá, 2001, s. 66).

1.5 Předběžné opatření

Předběžné opatření vydává soud za účelem dočasné úpravy, a to pouze v následujících dvou případech (§ 74, odst. 1 občanského soudního řádu):

- existuje-li potřeba prozatímně upravit poměry účastníku řízení;
- existuje-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí mohl být nějakým způsobem ohrožen.

Obecně jde tedy o řízení, které by mělo odstranit negativní důsledky toho, že ještě neproběhlo, popřípadě nebylo skončeno probíhající soudní řízení. V opatrovnickém řízení se předběžné opatření týká především návrhů na předběžné uspořádání

záležitostí týkajících se nezletilých dětí. Je však velmi důležité mít na paměti, že předběžným opatřením není možné dosáhnout toho, co je navrhováno v opatrovnickém řízení.

Zákonnou lhůtou je sedm kalendářních dnů, tzn., že soud musí do sedmi dnů o věci jednat a rozhodnout tak, aby mohlo být do této doby předběžné opatření vydáno.

Návrh předběžného opatření by měl být v souvislosti s opatrovnickým řízením podán dle § 76, odst. 1 občanského soudního řádu zejména z důvodu toho, aby účastník řízení platil stanovené výživné v nezbytné míře, nebo aby odevzdal dítě do péče druhého rodiče či jiné osoby stanovené soudem. Vzhledem ke skutečnosti, že účastníci řízení nemusí být vyslechnuti (§ 75, odst. 3 občanského soudního řádu) spočívá úspěšnost návrhu pouze v prokázání nezbytného předpokladu pro vydání předběžného opatření.

Předběžné opatření není standardním řešením, má-li být totiž rozhodnuto o tak zásadní otázce jako je výchova a výživa nezletilého dítěte bez jakéhokoliv dokazování, musí soud dostatečně zvážit, zda je právě tohle řešení to pravé. Často tak k němu přistupuje pouze jako ke krajnímu řešení.

Občanský soudní řád (§ 76a, odst. 1) dále upravuje zvláštní typ předběžného opatření, který umožňuje, aby byla zatímně upravena péče o nezletilé, jestliže situace nesnese odkladu. Důvody pro takovéto opatření nastanou v případech, kdy se dítě ocitlo bez jakékoliv péče nebo je-li jeho život či příznivý vývoj vážně ohrožen, popřípadě narušen. Nastane-li některý z těchto důvodů a soud obdrží návrh, vydá předběžné opatření, kterým nařídí předat dítě do péče předem určené osoby. V těchto případech musí soud rozhodnout do 24 hodin (§ 75c, odst. 2 občanského soudního řádu). Návrh na nařízení předběžného opatření může v tomto případě podat pouze orgán sociálně-právní ochrany dětí (Novák, Průchová, 2004, s. 59 - 63).

1.6 Výchova

Zákon o rodině stanovuje tři způsoby, jak můžeme nezletilé dítě po rozvodu vychovávat. Jsou jimi: výhradní výchova jednoho z rodičů, střídavá výchova obou rodičů, případně společná výchova, která je realizovaná oběma rodiči společně (Průchová, 2002, s. 17).

1.6.1 Výhradní výchova

Tento způsob výchovy nezletilého dítěte po rozvodu rodičů je jedním z nejčastějších. Uplatňuje se v případech, kdy nedojde k dohodě mezi rodiči o „porozvodové výchově“ nezletilých dětí, a kde o této výchově musí rozhodnout soud (Průchová, 2002, s. 17).

Dítě bývá v těchto případech obvykle svěřeno do výchovy matky, protože soud vychází z úvahy, že matka je vždy schopna se o dítě postarat, pokud není prokázán opak, zatímco otec musí svou schopnost postarat se o dítě u soudu prokázat. Ze zákona o rodině (§ 45 a 46) dále vyplývá, že soud nemusí nezletilé dítě svým rozhodnutím svěřit pouze do výchovy jednoho z rodičů, ale může v případě potřeby toto dítě svěřit do výchovy např. prarodičům či jiným osobám nebo může u dítěte nařídit ústavní výchovu.

Rodič, jemuž nebude dítě do výchovy svěřeno, má právo na informace o dítěti. To se týká především osob, které jsou dlouhodobě vzdáleny od dítěte a nemohou se s ním osobně stýkat. Tyto informace zahrnují nejen podstatná rozhodnutí o dítěti, ale také informace o školním prospěchu, zdravotním stavu apod. Rodiče, kteří spolu budou alespoň trochu vycházet, si budou tyto informace poskytovat bez problémů, ostatním může soud tuto povinnost uložit rozsudkem (Hrušáková, 2003, s. 50 - 51).

Důležité je také uvědomit si, že rodič, kterému nebude dítě svěřeno, neztrácí svá rodičovská práva a povinnosti, jak se mnozí mylně domnívají. Často však díky tomu, že si tento rodič založí novou rodinu, dochází k postupné ztrátě vztahu mezi ním a dítětem (Průchová, 2002, s. 17).

1.6.2 Střídavá a společná výchova

Zákon o rodině říká: „*Jsou-li oba rodiče způsobilí dítě vychovávat a mají-li o výchovu zájem, může soud svěřit dítě do společné, popřípadě střídavé výchovy obou rodičů, je-li to v zájmu dítěte a budou-li tak lépe zajištěny jeho potřeby*“ (§ 26, odst. 2 zákona o rodině).

Střídavá výchova spočívá v tom, že je dítě určitý časový úsek v péči jednoho rodiče a následně stejný časový úsek v péči rodiče druhého. V současné době je pro střídání dítěte mezi rodiči nejčastěji využíván časový úsek jednoho týdne.

Zákon však umožňuje, aby se rodiče dohodli na době kratší nebo naopak delší, např. v případě malých dětí je doporučenou dobou pro střídání tři dny, aby dítě netrpělo odloučením od druhého rodiče. Výjimkou však také není doba střídání po čtrnácti dnech, případně jednom měsíci (Francová, Dvořáková Závodská, 2008, s. 16).

Základním předpokladem střídavé výchovy jsou tzv. přiměřené osobnostní rysy účastníků. U rodičů je nutná normální struktura osobnosti a schopnost spolupracovat s druhým rodičem, tedy schopnost navzájem se dohodnout. Dalším předpokladem je potom skutečnost, že účastníci řízení, samozřejmě včetně dítěte, si takovéto řešení skutečně přejí.

Důležitým ukazatelem vhodnosti střídavé péče je tak i stanovisko nezletilého dítěte. Jestliže dítě staršího věku se střídavou výchovou nesouhlasí, musí soud k tomuto stanovisku přihlídnout (Hrušáková, 2003, s. 55 - 56).

Autoři Novák a Průchová (2004, s. 42 - 43) dále rozšiřují předpoklady pro střídavou výchovu o tyto následující:

- rodiče (i další příbuzní) dítěte jsou schopni navzájem spolupracovat, setkávat se, jsou schopni vyslechnout informace o druhém rodiči bez afektů;
- bydliště obou rodičů od sebe nejsou příliš vzdálena a oba rodiče mají dostatečné bytové zázemí potřebné pro každodenní život dítěte;
- rodiče dítěte jsou schopni spolupracovat při technickém zajištění potřeb dítěte, jedná se o potřeby jako je praní, žehlení, ale i financování volnočasových aktivit dítěte apod.

V rámci střídavé výchovy by se rodiče měli dohodnout také na mnoha dalších věcech, např. zda se bude dítě za druhým rodičem kompletně stěhovat nebo bude mít u každého své věci, kde bude mít dítě trvalé bydliště, kterému z rodičů budou poskytovány dávky státní sociální podpory, který z rodičů bude na dítě uplatňovat tzv. odpočitatelnou položku na dítě či děti při výpočtu daně z příjmu fyzických osob aj. (Hrušáková, 2000, s. 29).

Dohodnout se na všech uvedených problémech, za předpokladu, že dítě se střídavou výchovou souhlasí, je úctyhodný výkon. Soud obvykle schvaluje střídavou výchovu v situaci, kdy již v praxi nějakým způsobem funguje a zdá se, že by i do budoucna fungovat mohla. Rozhodnutí soudu o výchově dítěte však není neměnné. Pokud dojde k podstatné změně poměrů u některého z rodičů, může soud svůj původní rozsudek změnit (Hrušáková, 2003, s. 55 - 58).

Společná výchova může být realizována pouze v případech, kdy rodiče nezletilého dítěte i po rozvodu manželství spolu nadále zůstanou v určité formě společenského soužití. Tím se rozumí, že spolu rodiče např. společně bydlí, společně hradí své potřeby a především společně poskytují péči a materiální zabezpečení svému dítěti (Černá, 2001, s. 40).

Autorka Průchová (2002, s. 20) se však v souvislosti se společnou výchovou zamýšlí nad tím, jaký by byl význam samotného rozvodového řízení, pokud by se prakticky nic nezměnilo a navíc by se rodiče nezletilého dítěte byli schopni bezproblémově dohodnout. Také si klade otázku, zdali by bylo možné v takovémto případě mluvit o tom, že bylo řádně a v zájmu nezletilého dítěte rozhodnuto, když se stav rozvedených manželů může ze dne na den změnit.

Autorky Francová a Dvořáková Závodská (2008, s. 19) k tomu uvádějí, že ke společné výchově soud přistupuje obvykle za situace, kdy nezletilec nabude brzy zletilosti, rodiče prozatím nemají vyřešenou otázku bydlení a především považují za zbytečné se na tuto krátkou dobu o výchovu a výživu dítěte soudit.

1.7 Výživné

Výživné nezletilého dítěte je vždy v rámci opatrovnického řízení řešeno v návaznosti na jeho výchovu. Výživné tak bezprostředně souvisí se způsobem výchovy, který je soudem ustanoven nebo na kterém se rodiče dohodli (Průchová, 2002, s. 20).

Také na výživném se mohou rodiče dohodnout, pokud tak však neučiní, rozhodne o výživném soud, a to v konkrétních finančních částkách. Výživné platí povinný rodič v pravidelně se opakujících částkách vždy předem za každý měsíc, a to rodiči, který má dítě ve své péči (Hrušáková, 2003, s. 59).

Přesné stanovení výše výživného není zákonem upraveno, a tak musí soud v každém konkrétním případě posuzovat dané skutečnosti zvlášť. Podle zákona (§ 96, odst. 1 zákona o rodině) se vždy posuzují na straně jedné odůvodněné potřeby dítěte a na straně druhé schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného rodiče. Přihlédnout se musí také k majetkovým poměrům rodiče, kterému bude dítě do výchovy svěřeno (Průchová, 2002, s. 20 - 21).

Autoři Novák a Průchová (2004, s. 84 - 85) mezi odůvodněné potřeby dítěte řadí např. finance spojené s docházkou dítěte do školy, družiny či školní jídelny; finanční výdaje na zájmovou aktivitu dítěte, včetně výdajů na školní výlety a dětské tábory; náklady na zajištění speciální péče nebo léku při zdravotních problémech dítěte apod. Mezi schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného rodiče pak řadí především měsíční příjem, popřípadě další příjmy tohoto rodiče.

Soud také při určení vyživovací povinnosti přihlíží k tomu, který z rodičů a v jaké míře o dítě osobně pečuje a žijí-li rodiče i nadále spolu, přihledne též k péči o společnou domácnost (§ 85, odst. 3 zákona o rodině). Vyživovací povinnost lze totiž plnit nejen v penězích, ale také v tzv. naturáliích (např. obuv, strava aj.) a v neposlední řadě výkonem osobní péče o nezletilé dítě.

Při rozhodování o výživném má soud dvě možnosti. První možností je, že soud upraví výživné jen pro dobu po rozvodu, druhou možností je potom, že soud rozhodne o výživném i pro dobu před rozvodem. V případech, kdy soud rozhoduje o výživném jen pro dobu po rozvodu, vychází z toho, že je výživné již řádně a dobrovolně plněno. Nejvíce tomu tak bývá u tzv. smluvených rozvodů. Jestliže však soud rozhoduje o výživném i pro dobu před rozvodem, stanoví výživné buď od doby zahájení soudního řízení, nebo až tři roky nazpět od zahájení soudního řízení (§ 98, odst. 1 zákona o rodině). Děje se tak v případech, kdy rodič řádně na dítě nepřispíval již za doby trvání manželství nebo v případech sporů mezi rodiči o výši výživného.

Výše výživného může být soudem změněna za předpokladu, že se změní poměry, a to buď na straně dítěte, nebo na straně povinného rodiče. Soud tak může výživné snížit nebo naopak zvýšit.

Vyživovací povinnost rodičů trvá do doby, než je dítě schopno se živit samo (§ 85, odst. 1 zákona o rodině), tzn., dokud dítě studuje, platí vyživovací povinnost rodičů. Pokud by dítě např. ukončilo studium a za rok začalo opět studovat, vyživovací povinnost rodiče se k takovému dítěti obnoví. Také nabytí zletilosti nemá na zánik vyživovací povinnosti žádný vliv, pokud však nezaopatřené dítě nabylo zletilosti ještě před rozvodem rodičů, musí si výživné s rodiči vyřešit samo, a to dohodou nebo žalobou na určení výživného (Hrušáková, 2003, s. 59 - 60).

Pokud by rodič neplnil svou vyživovací povinnost tak, jak mu byla uložena soudem, může se vystavit nebezpečí trestního stíhání pro zanedbání povinné výživy podle § 213 trestního zákona (Novák, Průchová, 2004, s. 84).

1.8 Styk rodiče s nezletilým dítětem

Otázka úpravy styku rodiče a nezletilého dítěte bývá spojována s opatrovnickým řízením pouze v případech, kdy je dítě po rozvodu rodičů svěřeno do výhradní výchovy jednoho z nich. Dle zákona o rodině (§ 27, odst. 1) nevyžaduje dohoda o styku rodiče s nezletilým dítětem schválení soudu, a tak otázka úpravy styku zůstává pouze na mimosoudní dohodě rodičů. Pokud však dohoda mezi rodiči není možná, je přípustné navrhnout úpravu styku formou soudního, tedy i vymahatelného rozhodnutí (Průchová, 2002, s. 21 - 22).

Autorka Hrušáková (2003, s. 69) k tomu uvádí: „*O úpravě styku rodiče s dítětem rozhoduje soud za situace, kdy rodiče nejsou schopni a především ochotni se na tom dohodnout. Skutečnost, že soud musí rozhodnout o úpravě styku s dítětem, je nejsmutnějším následkem rozvodu rodičů a svědčí o přetrvávajících nevyřešených problémech mezi rodiči a především o nevypořádaných vzájemných účtech.*“

Rozhodování soudu o úpravě styku rodiče s dítětem bývá velmi složité a v případech narušených rodinných vztahů je i výkon tohoto rozhodnutí problematický. Proto novelizace zákona o rodině (zákon č. 91/1998 Sb.) doplnila § 27, odst. 2 druhou větou, v níž stojí, že pokud je bráněno oprávněnému rodiči ve styku s dítětem opakovaně a bezdůvodně, je to považováno za změnu poměrů, které vyžaduje nové rozhodnutí o výchovném prostředí. To v překladu znamená, že by dítě mělo být svěřeno do výchovy druhému rodiči, tedy tomu, kterému bylo ve styku bráněno. V těchto případech však musí soud vždy přihlídnout k § 26, odst. 4 zákona o rodině (viz kapitola 1.2) a kritériím zde uvedeným. Především by se však měl zabývat citovou orientací dítěte a také otázkou zájmu dítěte na stabilitě výchovného prostředí (Hrušáková, 2000, s. 30 - 31).

Zákon o rodině (§ 27, odst. 4) dále umožňuje soudu upravit styk nezletilého dítěte s prarodiči nebo sourozenci a v neposlední řadě může styk dítěte s rodičem omezit nebo i zakázat (§ 27, odst. 3 zákona o rodině).

2 Rozvodové řízení

Další fází rozvodového procesu je tzv. rozvodové řízení v užším slova smyslu. Jde o samostatné, od opatrovnického řízení zásadně oddělené, soudní řízení, které je vždy zahájeno na řádný návrh.

Podle způsobu, kterým se rozvodové řízení bude ubírat, můžeme rozlišit tyto následující rozvody: klasický neboli sporný rozvod; dohodnutý, často také smluvený, nesporný či zkrácený rozvod nebo rozvod ztížený, označovaný též jako rozvod s tvrdostní klauzulí.

Všechny tři způsoby řízení o rozvod manželství jsou tzv. řízením sporným. Vždy tedy jeden z manželů podává u soudu žalobu o rozvod manželství a vystupuje tak jako žalobce, zatímco druhý z manželů se stává žalovaným. Rozvodové řízení však nelze brát jako běžný soudní spor, kdy jeden z manželů vyhraje a naopak druhý z manželů prohraje. Z psychologického hlediska je rozvod pro obě strany prohrou (Průchová, 2002, s. 24 - 25).

Současná česká právní úprava rozvodu manželství je založena na principu rozvratu manželství. Slovy zákona o rodině (§ 24, odst. 1) může být manželství rozvedeno, jestliže je tak trvale a hluboce rozvráceno, že už není možné očekávat obnovení manželského soužití. Soud však musí při svém rozhodování brát v úvahu i příčiny rozvratu manželství. U výše uvedených způsobů rozvodového řízení je tak rozdíl pouze v tom, do jaké míry bude třeba v soudním řízení dokazovat právě onu existenci kvalifikovaného rozvratu a jeho příčiny (viz klasický rozvod), popřípadě zda se rozvrat nebude muset dokazovat vůbec (viz rozvod dohodou).

Z důvodu toho, že je právní úprava rozvodu manželství založena na prokázání kvalifikovaného rozvratu, můžeme usoudit, že souhlas druhého manžela s rozvodem není nutný. Manželství je tak možné rozvést i proti vůli jednoho z manželů, a to v případech, kdy soud dospěje k závěru, že mezi manžely není možné očekávat obnovení manželského soužití (Hrušáková, 2003, s. 20 - 21).

2.1 Zahájení rozvodového řízení

Jak již bylo řečeno zahájit rozvodové řízení lze pouze na řádný návrh některého z manželů. Tento návrh je třeba podat u soudu, který je tzv. věcně a místně příslušný

k jeho projednání. Tím je vždy okresní soud, v jehož obvodu měli manželé poslední společné bydliště v České republice, má-li bydliště v obvodu tohoto soudu alespoň jeden z nich. Jestliže v obvodu tohoto soudu nebydlí ani jeden z manželů, pak se příslušným stává obecný soud žalovaného, tj. soud, v jehož obvodu bydlí žalovaný, tedy ten z manželů, který návrh na rozvod manželství u soudu nepodal. Pokud by nebylo možné ani tento soud určit, stává se příslušným obecný soud žalobce, tj. soud, v jehož obvodu bydlí žalobce, tedy ten z manželů, který návrh na rozvod u soudu podal (§ 88, písm. a) občanského soudního řádu).

Rozvodové řízení je na rozdíl od opatrovnického řízení zpoplatněno. Soudní poplatek z návrhu na rozvod manželství činí 1000 Kč. Tato částka je platná od 1. ledna 2001 a hradí ji žalobce formou kolkové známky v příslušné hodnotě, kterou nalepí na originál písemného vyhotovení návrhu na rozvod manželství. Návrh opatřený kolkovou známkou může být předložen přímo na podatelně příslušného soudu nebo může být zaslán formou poštovní zásilky.

Každý návrh, resp. žaloba o rozvod manželství, musí obsahovat následující skutečnosti (viz Příloha č. 3):

- označení příslušného soudu;
- označení žalobce a žalovaného (tj. jejich jméno, příjmení a bydliště);
- vyličení rozhodujících skutečností:
 - údaje o manželství (tj. datum a místo uzavření sňatku, o kolikáté manželství účastníku jde, zda se z manželství narodily děti);
 - poslední společné bydliště účastníků řízení;
 - popis průběhu manželství (tj. vývoj manželství od uzavření sňatku do okamžiku podání žaloby a poukázání na skutečnosti, které vedly k zahájení rozvodového řízení);
 - pokud mají manželé nezletilé děti, tak také údaje o tom, zda již bylo pravomocně ukončeno opatrovnické řízení;
 - popis příčin rozvratu manželství – předložení důkazů prokazujících tvrzení účastníků řízení (pouze v případě sporného rozvodu);
- tzv. petit návrhu neboli cíl, který je návrhem sledován (tj. rozvedení manželství);
- datum vyhotovení a podpis žalobce.

Návrh je třeba předložit ve dvou vyhotoveních, originál opatřený kolkovou známkou a kopií, dále je k němu nutné přiložit kopii oddacího listu manželů (Průchová, 2002, s. 25 - 27).

Před samotným zahájením rozvodového řízení by se měl soud pokusit o smír účastníků řízení. To znamená, že soudce vyzve oba manžele, aby zvážili, jestli je skutečně rozvod tím jediným možným způsobem řešení manželské krize. Dále vyzve manžele ke kompromisu, případně ke konzultaci s odborníky (např. s psychologem či psychiatrem). Pokud tento způsob řešení zásadně odmítne alespoň jeden z manželů, soud zahájí rozvodové řízení (Francová, Dvořáková Závodská, 2008, s. 4).

2.2 Klasický rozvod

Jedná se o základní úpravu rozvodu manželství (tzv. sporný rozvod), která se uplatňuje v případech, kdy mezi manžely neexistuje shoda při řešení všech právních následků rozvodu, popřípadě když neexistuje skutečnost umožňující uplatnění tzv. tvrdostní klauzule. Tento způsob rozvodu manželství se řídí § 24, odst. 1 zákona o rodině, tzn., že navrhovatel (žalobce) musí prokázat, že je manželství trvale a hluboce rozvráceno a nelze tak očekávat obnovení manželského soužití (Hrušáková, 2000, s. 5).

Podle autorky Průchové (2002, s. 27) je pro tento způsob rozvodu typické, že proti sobě stojí dvě strany mající na projednávanou věc (tj. rozvod manželství) odlišný názor. Je tedy nutné, aby žalobce uvedl informace o tom, jak se manželství od počátku vyvíjelo, v čem shledává příčiny jeho rozvratu a současně předložil či navrhl provedení dalších důkazů tak, aby byla prokázána existence tzv. kvalifikovaného rozvratu. Dle autorky Hrušákové (2000, s. 5) se však musí jednat o takový rozvrat manželství, díky kterému mezi manžely došlo k definitivnímu zániku jejich manželského soužití a manželství se tak stalo alespoň pro jednoho z nich pouze formální záležitostí.

Soud vedle zjišťování existence tzv. kvalifikovaného rozvratu bere v úvahu i příčiny tohoto rozvratu (§ 24, odst. 1 zákon o rodině). To znamená, že soud má povinnost zjistit příčiny, které k rozvratu manželství vedly. Jak moc se však bude soud těmito příčinami zabývat, závisí pouze na tom, do jaké míry je manželé učiní předmětem soudního jednání. Pokud se manželé na rozvodu nakonec shodnou,

zůstává otázkou, nakolik se soudu podaří pravou příčinu rozvratu zjistit. Navíc, když se v těchto případech jako jediný důkazní prostředek provádí výslech účastníků řízení.

U většiny rozvodů však nejde pouze o jednu příčinu, mající za následek rozvrat manželství, ale o jejich souhrn a každá z nich má svůj původ. Je potřebné si tak uvědomit, že při rozvodovém řízení mají oba manželé pravdu a není vůbec neobvyklé, že jejich závěry, odůvodňující rozvod manželství, jsou od sebe velmi odlišné (Hrušáková, 2003, s. 23).

2.3 Rozvod dohodou

Zákon o rodině umožňuje rozvádějícím se manželům využít poměrně slušnou formu rozvodu s komplexním vyřešením všech právních následků rozvodu manželství. Tento způsob rozvodu však klade na všechny zúčastněné značné nároky. Z tohoto důvodu jej lze tak využít pouze v případech, kdy mezi manžely došlo k akceptaci stanoviska, že rozvod je tím správným řešením a v případech, kdy vztahy mezi manžely nejsou poznamenány pocitem křivdy, nenávisti, ublíženosti či touhou pomstít se druhému manželovi. To znamená, že mezi manžely již proběhl tzv. psycho-sociální rozvod neboli psychorozvod (viz kapitola 2.3.1).

Podstata rozvodu dohodou spočívá dle § 24a, odst. 1 zákona o rodině ve splnění tří základních podmínek, na základě kterých je stanovena nevyvratitelná domněnka, předpokládající existenci kvalifikovaného rozvratu mezi manžely. Soudu tak již nemusí být v rámci rozvodového řízení tento rozvrat dokazován. Jedná se o tyto následující podmínky:

1) manželství trvalo alespoň jeden rok – na základě tohoto požadavku zákon předchází neuváženým rozvodům a také neuváženým sňatkům. Tento předpoklad by měl být splněn ke dni podání návrhu na rozvod manželství.

2) manželé spolu nejméně šest měsíců nežijí – tento požadavek nestanovuje, že manželé musí žít formálně odděleně. Jedná se spíše o to, že manželé nevedou společnou domácnost a neudrží mezi sebou intimní styky. Dle autorky Průchové (2002, s. 37) se jedná o situace, kdy manželé sice žijí ve společném bytě, ale každý má svůj vyčleněný pokoj, každý si sám kupuje potraviny, sám si uklízí, vaří, pere apod. Soud nemá v těchto případech dostatek možností, aby tuto skutečnost prověřil,

a obvykle se tak spokojí pouze se shodným prohlášením manželů. I tento předpoklad by měl být splněn ke dni podání návrhu na rozvod manželství.

3) druhý manžel se k návrhu na rozvod připojí – dle autorky Průchové (2002, s. 37) se jedná o souhlas druhého manžela s rozvodem. Manžel se může k návrhu na rozvod manželství připojit již při jeho podání, existuje zde však také možnost, že se jeden z manželů k rozvodu připojí teprve v průběhu rozvodového řízení. Rozvod klasický se tak rázem přemění na rozvod dohodou (Hrušáková, 2000, s. 6 - 7).

Jestliže manželé splní výše uvedené podmínky, soud se již nebude zabývat zjišťováním hlubokého a trvalého rozvratu manželství včetně jeho příčin a manžele rozvede za předpokladu, že společně s návrhem na rozvod manželství (viz Příloha č. 4) předloží následující dokumenty (§ 24a, odst. 1, písm. a) a b) zákona o rodině):

- 1) pravomocný rozsudek soudu o schválení dohody o úpravě poměrů nezletilých dětí na dobu po rozvodu manželství;
- 2) písemná smlouva s úředně ověřenými podpisy účastníků o vypořádání společného jmění manželského včetně všech ostatních vzájemných majetkových vztahů na dobu po rozvodu manželství;
- 3) písemná smlouva s úředně ověřenými podpisy účastníků upravující pro dobu po rozvodu vypořádání práv a povinností společného bydlení;
- 4) písemná smlouva s úředně ověřenými podpisy účastníků o vyživovací povinnosti jednoho manžela vůči druhému na dobu po rozvodu - není povinná.

Tyto smlouvy soud neschvaluje, pouze konstatuje, zda mu byly v písemné formě s úředně ověřenými podpisy předloženy. Jelikož soud tyto smlouvy neschvaluje, nezabývá se ani jejich obsahem a nenese za ně žádnou odpovědnost. Smlouvy musí obsahovat tzv. odkládací podmínku, která znamená, že jejich účinnost se odkládá na dobu po nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství. Všechny výše uvedené smlouvy je obvyklé sepsat do smlouvy jediné (viz Příloha č. 5).

Co se týče pravomocného rozhodnutí soudu péče o nezletilé, vždy musí jít o schválení dohody mezi rodiči o úpravě poměrů nezletilých dětí na dobu po rozvodu. Pokud by se rodiče nedokázali dohodnout a soud by musel rozhodnout za ně, nemohou se již této formy rozvodu domáhat.

Jestliže některý z rodičů odvolá souhlas k rozvodu nebo se objeví neshody v záležitostech vypořádání vzájemných majetkových vztahů, společného bydlení, vyživovací povinnosti, popřípadě se rodiče nedohodnou o výchově a výživě dětí,

proběhne tzv. klasický neboli sporný rozvod (Francová, Dvořáková Závodská, 2008, s. 7 - 8).

Autorka Průchová (2002, s. 33) dále uvádí konkrétní výhody, které s sebou rozvod dohodou přináší. Patří mezi ně např.:

- všechna jednání včetně rozvodového řízení mají klidný průběh, manželé se při samotném jednání neosočují ani nehádají jen proto, aby dali najevo, že jejich vztah je skutečně trvale a hluboce rozvrácen;
- žádný z manželů není obviňován, že zapříčinil rozvrat manželství;
- manželství je obvykle rozvedeno na jedno stání, jehož délka je maximálně 20 minut;
- rozvodové i opatrovnické řízení je výrazně kratší, než při klasickém rozvodu;
- manželé jsou obvykle po rozvodu schopni nadále mezi sebou komunikovat, což je výhodou zejména při rozpadu manželství s nezletilými dětmi;
- aj.

Také podle mého názoru je rozvod dohodou tím nejvhodnějším způsobem rozvodu manželství. Pokud tedy existuje mezi manžely třeba jen nepatrná možnost na rozvodu se dohodnout, měli by této formy rozvodu využít. Myslím si, že všechny výše uvedené výhody pak budou pro manžele odměnou za jejich snahu.

2.3.1 Psychorozvod

Jak již bylo řečeno, je pro absolvování tzv. rozvodu dohodou potřebné, aby mezi manžely proběhl tzv. psycho-sociální rozvod neboli psychorozvod (Hrušáková, 2000, s. 6).

Podle autorky Poupětové (2009, s. 16 - 17) je psychorozvod: „*vnitřní psychický proces, v jehož průběhu se člověk vyrovnává se zánikem manželství a všemi jeho důsledky.*“ Začíná obvykle již před podáním žádosti o rozvod a v některých případech pokračuje ještě po právním rozvodu manželství. Pokud však oba manželé již psychorozvodem prošli, bývá právní rozvod krátkou záležitostí, která proběhne bez vážnějších komplikací. Jestliže však psychorozvod neproběhne tak jak má, projeví se to i komplikacemi při právním rozvodu, který se pak obvykle mění v bitvu o majetek, děti aj. Často se tak manželům uzavírá možnost tzv. rozvodu dohodou.

Autor Plaňava (1994, s. 65) uvádí, že smyslem psychorozvodu je oddělení manželů nejen podle zákona, ale i do hloubky duší. Psychorozvod tak zahrnuje sled procesů a úkolů vedoucích k vyrovnání se s rozpadem manželství a k utváření předpokladů uspokojivého žití po rozvodu.

2.4 Rozvod ztížený

Dle autorky Průchové (2002, s. 33) se v případě ztíženého rozvodu (tzv. rozvodu s tvrdostní klauzulí) nejedná v pravém slova smyslu o zvláštní druh rozvodového řízení. Tímto termínem lze totiž podle ní označit možnou vývojovou fázi již probíhajícího klasického rozvodu.

Autorka Hrušáková (2000, s. 18) k tomu uvádí, že ke ztíženému rozvodu dochází v situaci, kdy mezi manžely sice existuje tzv. kvalifikovaný rozvrat manželství, avšak žalovaný manžel s rozvodem nesouhlasí, jelikož se pro něj rozvod jeví jako nespravedlivá tvrdost. Aby však bylo možné tvrdostní klauzuli uplatnit, je nutné kumulativně splnit následující zákonné podmínky (§ 24b, odst. 1 zákona o rodině):

- existují zde mimořádné okolnosti, které svědčí ve prospěch zachování manželství – tyto mimořádné okolnosti obvykle spočívají v délce trvání manželství či zdravotním stavu druhého manžela;
- manžel, který s rozvodem nesouhlasí, musí být současně ten z manželů, který se na rozvratu manželství porušováním manželských povinností převážně nepodílel;
- manželovi, který s rozvodem nesouhlasí, by byla rozvodem způsobena zvlášť závažná újma – tuto újmu je třeba chápat především v oblasti osobní či majetkové.

Podle českého práva nelze absolutně rozvod zakázat. Díky tomu lze i při použití tvrdostní klauzule nakonec rozvod povolit, a to v případech, kdy spolu manželé nežijí po dobu delší než tři roky (§ 24b, odst. 2 zákona o rodině). Z toho vyplývá, že pokud při podání návrhu na rozvod manželství již spolu manželé déle jak tři léta nežijí, nelze tuto tvrdostní klauzuli uplatnit (Hrušáková, 2000, s. 18 - 19).

2.5 Zamítnutí žaloby o rozvod manželství

Dle zákona o rodině může soud zamítnout žalobu o rozvod manželství v případech, kdy mají manželé nezletilé děti a jejich rozvod by byl v rozporu se zájmem těchto dětí (§ 24, odst. 2). Soud je totiž povinen vždy zjišťovat, zda manželství dvou osob není schopno plnit alespoň jednu ze svých funkcí, mezi které patří zejména společná péče o nezletilé děti. Pokud se prokáže, že manželství je schopno tuto funkci plnit, může soud dojít k závěru, že zachování manželství bude pro dítě přínosem, a proto žalobu o rozvod manželství zamítne. Dále lze žalobu o rozvod manželství zamítnout dle § 24b zákona o rodině, jedná-li se o tzv. rozvod ztížený neboli rozvod s tvrdostní klauzulí (viz kapitola 2.4). Jestliže však spolu manželé nežijí déle jak tři léta, soud návrhu vyhoví. A nakonec soud zamítne žalobu o rozvod manželství dle § 25 zákona o rodině, nenabude-li právní moci rozhodnutí soudu o úpravě poměrů nezletilých dětí na dobu po rozvodu (Francová, Dvořáková Závodská, 2008, s. 5 - 6).

2.6 Rozsudek soudu

Pokud se účastníci řízení po vyhlášení rozsudku soudem vzdají svého práva na odvolání, může soud hned na místě doručit pravomocný rozsudek (§ 185, odst. 3 občanského soudního řádu). Manželé jsou tak již při odchodu z jednací síně pravomocně rozvedeni, jinak rozsudek nabude právní moci až okamžikem jeho doručení. Proti pravomocnému rozsudku již nemohou účastníci řízení podat tzv. mimořádné opravné prostředky, tedy žalobu o obnovu řízení pro zmatečnost, popřípadě odvolání. Díky tomu může kterýkoliv z manželů hned druhý den po nabytí právní moci rozsudku uzavřít nové manželství (Hrušáková, 2003, s. 42 - 43).

3 Společný majetek po rozvodu

Po skončení samotného rozvodového řízení následuje vypořádání společného majetku manželů. V souvislosti s tímto vypořádáním hovoříme především o tzv. společném jmění manželů, které v okamžiku uzavření manželství mezi manžely vznikne. Aby však bylo možné společné jmění manželů vypořádat, je nezbytné zjistit, co všechno do něj spadá (Hrušáková, 2003, s. 29).

3.1 Společné jmění manželů

Pojmem společné jmění manželů označujeme veškerý majetek, závazky, pohledávky a další majetkové hodnoty, které nabyli manželé společně nebo pouze jeden z manželů za doby trvání manželství, tedy ode dne uzavření manželství až do dne pravomocného rozsudku o rozvodu manželství. Společné jmění manželů je zvláštní druh spoluvlastnictví a může vzniknout pouze mezi manžely. V tomto spoluvlastnictví nevznikají žádné podíly, tzn., že pokud si manželé koupí určitou věc, je možné vlastnické vztahy obou manželů k této věci označit takto: uvedená věc je celá manžela, ale zároveň je i celá manželky (Průchová, 2002, s. 39 - 40). Vzniknou-li pochybnosti o tom, zda je určitá věc, závazek, pohledávka, či jiná hodnota součástí společného jmění manželů, pak pokud není prokázán opak, platí, že součástí je (§ 144 občanského zákoníku).

Předmětem společného jmění manželů jsou:

- 1) věci movité - veškeré věci, které je možné přemístit (např. televizor, lednička, pračka aj.). Do této skupiny zahrnujeme také domácí zvíře, které je věcí v právním slova smyslu.
- 2) věci nemovité - zahrnují především stavby a pozemky (např. dům, byt, zahrada aj.).
- 3) závazky - jedná se o závazky, k jejichž plnění se zavázali oba manželé nebo pouze jeden z manželů, avšak se souhlasem druhého z nich.
- 4) pohledávky - jedná se o plnění, které mají manželům poskytnout jiné osoby.
- 5) úspory - zahrnují peníze, jež manželé za dobu trvání manželství vydělali. Dále sem spadají tzv. společné úspory, stavební spoření, či jiná spoření.
- 6) jiné majetkové hodnoty - mezi které patří:

- Obchodní podíl v obchodní společnosti nebo družstvu - stane-li se jeden z manželů za doby trvání manželství společníkem v obchodní společnosti nebo členem družstva, stane se také současně vlastníkem obchodního podílu v dané společnosti, popřípadě družstvu. Druhý z manželů na základě této skutečnosti sice nezískává postavení společníka, avšak v okamžiku zániku manželství mu vzniká nárok na vypořádání obchodního podílu manželského společníka. Rozhodující skutečností je stav obchodního podílu v době zániku manželství.
- Členství v bytovém družstvu - získají-li manželé, popřípadě jeden z nich za doby trvání manželství právo užívat družstevní byt, vznikne jim také společné členství v bytovém družstvu. Při vypořádání společného členství v bytovém družstvu případně toto členství pouze jednomu z bývalých manželů. Ten, který tak členství nezískal, musí svému protějšku uhradit ušlou majetkovou hodnotu členského práva. Ta se stanoví z obvyklé, tržní ceny členských práv a povinností.
- Společné investice do majetku výlučně jen jednoho z manželů - v tomto případě jde o vypořádání společných investic, které manželé vložili za doby trvání manželství do konkrétního majetku ve výlučném vlastnictví pouze jednoho z nich. Jedná se např. o dům, který může být ve vlastnictví pouze jednoho z manželů, avšak za trvání manželství v něm došlo k mnoha úpravám vyžadujícím nemalé investice. Tyto investice jsou pak předmětem společného jmění manželů (Průchová, 2002, s. 42 - 44).

Společné jmění manželů nezahrnuje majetek, který každý z manželů získal do svého vlastnictví ještě před uzavřením manželství a také majetek, který získal za doby trvání manželství některý z manželů (§ 143, odst. 1 občanského zákoníku):

- děděním;
- darem;
- majetek nabytý jedním z manželů za majetek spadající do výlučného vlastnictví tohoto manžela (příklad: jeden z manželů vlastnil před uzavřením manželství televizor, který v době trvání manželství prodal a koupil si za něj křeslo, pak je toto křeslo jeho výlučným vlastnictvím);
- věci, které slouží osobní potřebě jednoho z manželů (např. oděv);

- věci, které byly vydané jednomu z manželů v rámci restituce;
- bolestné, popřípadě náhrada za ztížení společenského uplatnění;
- výsledky tvůrčí činnosti jednoho z manželů (např. obrazy, sochy aj.), avšak tržby z prodeje těchto věcí již do společného jmění manželů patří;
- závazek, týkající se majetku ve výlučném vlastnictví jednoho z manželů;
- závazek, který převzal pouze jeden z manželů bez souhlasu druhého, a který svým rozsahem přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů.

Občanský zákoník (§ 143a, odst. 1) manželům dovoluje, aby za doby trvání manželství rozsah společného jmění manželů zúžili, nebo naopak rozšířili. Zákon pro tyto úpravy vyžaduje zvláštní formu, bez níž by se jednalo o smlouvu neplatnou, a to formu notářského zápisu. Pokud tedy manželé za doby trvání manželství upravili notářským zápisem rozsah svého společného jmění, je nutné k těmto změnám přihlídnout (Průchová, 2002, s. 40 - 44).

Společné jmění manželů zaniká dnem zániku manželství, v souvislosti s rozvodem je to den právní moci rozsudku o rozvodu manželství. Zanikne-li společné jmění manželů, provede se jeho vypořádání (Francová, Dvořáková Závodská, 2008, s. 68 - 69).

3.2 Vypořádání společného jmění manželů

Pokud rozvodové řízení proběhlo jako tzv. rozvod dohodou, je vypořádání společného jmění manželů řešeno smlouvou, která obvykle bývá součástí tzv. „smlouvy upravující pro dobu po rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů, práv a povinností společného bydlení a případnou vyživovací povinnost“ (viz Příloha č. 5). Tuto smlouvu manželé předkládají v písemném vyhotovení s úředně ověřenými podpisy soudu společně s návrhem na rozvod manželství (Průchová, 2002, s. 44).

Jestliže však rozvodové řízení neproběhlo jako tzv. rozvod dohodou, musí bývalí manželé počítat s tím, že je bude čekat ještě vypořádání společného jmění manželů, které může proběhnout jedním z následujících tří způsobů:

1) bývalí manželé uzavřou písemnou dohodu o vypořádání společného jmění manželů - jedná se v podstatě o obdobu smlouvy, která se uzavírá v rámci

tzv. rozvodu dohodou, ovšem s tím rozdílem, že tato dohoda již nemusí upravovat také otázku společného bydlení po rozvodu, případně vyživovací povinnost a týká se tak pouze úpravy majetku. Tuto dohodu již bývalí manželé nemusejí předkládat příslušnému soudu ke schválení, ani nemusí být žádným způsobem ověřena. Výjimku tvoří vypořádání nemovitostí, u kterých musí být dohoda sepsána písemně ve čtyřech vyhotoveních a alespoň na jednom z nich musí být podpisy úředně ověřeny. Dohodu o vypořádání nemovitosti pak musí bývalí manželé dle občanského zákoníku (§ 150, odst. 1) předložit k zápisu (vkladu) u příslušného katastrálního úřadu. Jediné omezení vztahující se k dohodě o vypořádání společného jmění manželů je období tří let od rozvodu manželství, kdy může být platně uzavřena (Novák, Průchová, 2004, s. 99 - 100).

2) jeden z bývalých manželů podá ve lhůtě tří let od právní moci rozsudku o rozvodu manželství žalobu o vypořádání společného jmění manželů (viz Příloha č. 6) - podle občanského zákoníku (§ 150, odst. 3) tak provede vypořádání majetku na návrh, resp. žalobu jednoho z bývalých manželů soud (Novák, Průchová, 2004, s. 100).

Dle autorek Francové a Dvořákové Závodské (2008, s. 75) musí žaloba obsahovat zejména seznam věcí, které tvoří společné jmění manželů, odhad jejich hodnoty ke dni zániku společného jmění manželů a konkrétní návrh, která věc má komu připadnout. V žalobě by mělo být také uvedeno, který z bývalých manželů má předmětné věci v době podání žaloby v držení. Soudní poplatek z návrhu na zahájení řízení o vypořádání společného jmění manželů činí 1000 Kč a tato sazba se zvyšuje o 3000 Kč za každou nemovitost zapsanou v katastru nemovitostí a o 10 000 Kč za každý podnik nebo jeho organizační složku.

Soud při svém rozhodování vychází z pravidla, že podíly obou bývalých manželů na majetku spadajícího do společného jmění jsou stejné. Stejný je také podíl bývalých manželů na závazcích, které za trvání manželství vznikly. Občanský zákoník (§ 149, odst. 2) také uvádí, že: *„Každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek.“* Pokud se bývalí manželé nemohou shodnout na hodnotě věcí, které chtějí vypořádat, ustanoví soud soudního znalce, který předmětné věci ocení. Vedle znaleckého dokazování dochází v případech neshod mezi bývalými manžely ohledně vypořádání majetku také k hodnocení takových skutečností, jako je zásluha každého z bývalých

manželů na nabytí a udržení společného majetku, péče o rodinu, děti, obstarávání společné domácnosti a zejména se pak při vypořádání majetku přihlíží k potřebám nezletilých dětí (§ 149, odst. 3 občanského zákoníku).

Na základě provedených důkazů vydá soud rozsudek, proti kterému je možné se odvolat (Novák, Průchová, 2004, s. 101 - 102).

3) poslední způsob je ve znamení nečinnosti bývalých manželů - tzn., že bývalí manželé po skončení rozvodového řízení neuzavřou dohodu o vypořádání společného jmění manželů, ani jeden z nich nepodá ve lhůtě tří let od právní moci rozsudku o rozvodu návrh, aby vypořádání provedl soud. Dle občanského zákoníku (§ 150, odst. 4) nastává po třech letech nečinnosti tzv. fikce vypořádání. Dle autorky Hrušákové (2003, s. 35) hovoříme o tzv. nevyvratitelné právní domněnce. Na základě této domněnky se tak po uplynutí tříleté lhůty stanou věci movité, užívané některým z bývalých manželů pro potřeby sebe a své rodiny, jeho výlučným vlastnictvím. U ostatních věcí movitých a nemovitých se pak bývalí manželé stanou po uplynutí této lhůty podílovými spoluvlastníky, a to zásadně rovným podílem. Uvedené platí též pro ostatní majetková práva, pohledávky či závazky (Novák, Průchová, 2004, s. 102 - 103).

4 Bydlení po rozvodu

Dalším problémem, který musí manželé v souvislosti s rozvodovým řízením řešit, je bydlení po rozvodu manželství. Probíhá-li rozvodové řízení jako tzv. rozvod dohodou je nutné, aby manželé uzavřeli smlouvu, která může být rovněž součástí tzv. „smlouvy upravující pro dobu po rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů, práv a povinností společného bydlení a případnou vyživovací povinnost“ (viz Příloha č. 5), kterou v písemném vyhotovení, s úředně ověřenými podpisy předloží příslušnému soudu. Pokud však manželé absolvují tzv. klasický rozvod, je nutné otázku bydlení po rozvodu řešit až po nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství. Bývalí manželé se tak mohou na „porozvodovém bydlení“ dohodnout nebo za ně na návrh jednoho z nich rozhodne soud v samostatném řízení (Průchová, 2002, s. 45 - 47).

Otázka bydlení po rozvodu je vždy řešena v návaznosti na způsob dosavadního bydlení bývalých manželů. Podle autorů Nováka a Průchové (2004, s. 92 - 93) mohou nastat tyto následující situace:

- bývalí manželé v průběhu manželství užívali rodinný dům nebo byt, který si společně pořídili - v tomto případě je otázka bydlení po rozvodu přímo závislá na vypořádání společného jmění manželů, do kterého ve většině případů předmětná nemovitost spadá (viz kapitola 3.2). Dům či byt je tak oprávněn užívat pouze ten z bývalých manželů, jemuž příslušná nemovitost v rámci vypořádání společného jmění manželů připadne.

Dle autorky Hrušákové (2003, s. 37) však mohou nastat ještě dva následující případy: První případ nastane, jestliže je byt či dům ve výlučném vlastnictví pouze jednoho z bývalých manželů. Za těchto okolností totiž rozvodem zaniká právní důvod k bydlení v této nemovitosti tomu z bývalých manželů, jenž předmětnou nemovitost ve výlučném vlastnictví nemá. Tento manžel se tak z nemovitosti musí neprodleně vystěhovat. Druhý případ nastane, jestliže mají bývalí manželé předmětnou nemovitost v podílovém spoluvlastnictví. Za této situace se tak mohou dohodnout buď na reálném rozdělení nemovitosti, zrušení podílového spoluvlastnictví, prodeji předmětné nemovitosti a rozdělení kupní ceny, nebo se mohou dohodnout na užívání domu či bytu na základě věcného břemene.

- bývalí manželé v průběhu manželství užívali družstevní byt, k němuž vzniklo nájemní právo pouze jednomu z bývalých manželů ještě před uzavřením manželství - v tomto případě dochází dnem právní moci rozsudku o rozvodu manželství k zániku společného nájmu bytu a výlučným nájemníkem se stává ten z bývalých manželů, jenž měl nájemní právo k bytu ještě před uzavřením manželství (§ 705, odst. 2 občanského zákoníku).
- bývalí manželé v průběhu manželství užívali družstevní byt, k němuž vzniklo nájemní právo buď jednomu z bývalých manželů, nebo oběma za doby trvání manželství.
- bývalí manželé v průběhu manželství užívali obecní (státní či nájemní) byt, k němuž vzniklo nájemní právo některému z bývalých manželů ještě před uzavření manželství, popřípadě vzniklo jim oběma za doby trvání manželství.

U posledních dvou bodů vzniká manželům dle občanského zákoníku (§ 703, odst. 1) tzv. právo společného nájmu bytu. Bývalí manželé tak mohou, jak již bylo výše uvedeno, společný nájem bytu zrušit dohodou nebo o zrušení rozhodne na návrh některého z rozvedených manželů soud. Dohoda může být bývalými manžely uzavřena písemně nebo ústně. Z důvodu průkaznosti je však vhodnější písemné vyhotovení, které musí obsahovat i ujednání o tom, kdo z bývalých manželů bude byt nadále užívat jako jediný nájemce, a kdy a za jakých podmínek se odstěhuje druhý z nich. Pokud se však bývalí manželé nedohodnou, musí za ně učinit toto rozhodnutí soud. Soud zahájí řízení na návrh, resp. žalobu jednoho z bývalých manželů (viz Příloha č. 7). Soudní poplatek ze žaloby činí 1000 Kč. Při soudním řízení je dle občanského zákoníku (§ 705, odst. 3) sledován zejména zájem nezletilých dětí a stanovisko pronajímatele. Pokud se však některé z těchto zákonných hledisek jeví jako nedostatečné, dochází k hodnocení takových skutečností jako např. kdo se z bývalých manželů a jakým způsobem zasloužil o získání bytu, jak každý z nich pečoval o společnou domácnost, jaké jsou jejich majetkové poměry, kdo z nich se podílel na rozpadu manželství a jakým způsobem aj.

Na základě rozhodnutí soudu se pak musí ten z bývalých manželů, který se nestane výlučným nájemcem bytu vystěhovat. Ze zákona má však právo na bytovou náhradu, což znamená, že je povinen se z bytu vystěhovat ve stanovené lhůtě od zajištění bytové náhrady. Bytovou náhradou je dle občanského zákoníku (§ 712, odst. 1) míněno náhradní byt či náhradní ubytování (Novák, Průchová, 2004, s. 93 - 94).

5 Výživné rozvedeného manžela

Poslední záležitostí, kterou musí rozvádějící se manželé mezi sebou vyřešit, je otázka výživného rozvedeného manžela. Také v tomto případě se mohou manželé na výživném dohodnout a uzavřít ještě před skončením rozvodového řízení smlouvu, která je obvykle také součástí tzv. „smlouvy upravující pro dobu po rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů, práv a povinností společného bydlení a případnou vyživovací povinnost“ (viz Příloha č. 5). Na rozdíl od předchozích smluv však již není nutné tuto smlouvu uzavírat povinně jako jednu ze zákonných podmínek rozvodu dohodou (Průchová, 2002, s. 50).

Při stanovení výživného po nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství může být dle autorky Hrušákové (2003, s. 77 - 80) oprávněnému manželovi, tedy tomu, který o výživné žádá, přiznáno buď výživné tzv. „přiměřené“, které zahrnuje základní úpravu vyživovací povinnosti k rozvedenému manželovi, nebo výživné tzv. „sankční“.

5.1 Výživné „přiměřené“

Dle zákona o rodině hovoříme o tzv. „příspěvku na přiměřenou výživu“, který jeden z bývalých manželů poskytuje druhému, a který již nedosahuje takové výše jako za trvání manželství, tedy výše stejné životní úrovně. Na „přiměřeném“ výživném se mohou bývalí manželé dohodnout nebo za ně na návrh, resp. žalobu některého z nich rozhodne soud (viz Příloha č. 8). Obvykle však ve většině případů není dohoda možná, a tak musí ten z manželů, který o výživné usiluje podat žalobu k soudu a domáhat se tak stanovení výživného rozsudkem soudu. Jelikož není možné výživné požadovat zpětně, ale dle zákona o rodině (§ 98, odst. 1) nejdříve okamžikem zahájení soudního řízení, je vhodné podat žalobu co nejdříve. Tato žaloba je osvobozena od soudních poplatků (§ 11, odst. 2, písm. c) zákona o soudních poplatcích).

Podmínkou, bez které soud „přiměřené“ výživné oprávněnému manželovi nepřizná, je prokázání skutečnosti, že se není schopen sám žít (§ 92, odst. 1 zákona o rodině). Tato skutečnost však u něj musí nastat v důsledku rozvodu manželství a musí být dána objektivní situací. Soud se v rámci dokazování dále zabývá

důsledným zkoumáním potřeb oprávněného manžela na straně jedné a schopnostmi, možnostmi a majetkovými poměry povinného manžela na straně druhé (§ 92, odst. 1 zákona o rodině). Záleží tedy především na oprávněném manželovi, aby prokázal, jaká je jeho situace, proč výživné žádá, a aby uvedl, v jaké výši ho požaduje.

Při určení výživného je soud vázán návrhem žalobce, což znamená, že pokud oprávněný manžel žádá určitou částku a soud v rámci dokazování dospěje k částce vyšší, nemůže již rozhodnout a přiznat na výživném víc, než kolik požaduje.

S řízením o výživné sice není spojena poplatková povinnost, avšak je třeba zvážit úspěšnost žaloby, poněvadž pokud nebude žaloba úspěšná, je žalobce, tedy oprávněný manžel, povinen uhradit náhradu nákladů řízení. Navíc nelze výživné dle zákona o rodině (§ 96, odst. 2) přiznat, bylo-li by v rozporu s dobrými mravy (Novák, Průchová, 2004, s. 97 - 98).

5.2 Výživné „sankční“

Výživné „sankční“ může soud přiznat na základě žaloby (viz Příloha č. 9) dle zákona o rodině (§ 93, odst. 1) tomu z bývalých manželů: *„který se porušením manželských povinností na rozvratu manželství převážně nepodílel, a kterému byla rozvodem způsobena zvlášť závažná újma[...].“* Pokud se obě uvedené okolnosti podaří u soudu prokázat, vzniká oprávněnému manželovi právo na výživné v rozsahu stejné životní úrovně, jakou měl za doby trvání manželství. Soud však může toto výživné dle zákona o rodině (§ 93, odst. 2) přiznat pouze na dobu tří let od nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství. Pokud po třech letech není oprávněný manžel ani nadále schopen sám se živit, může mu soud přiznat tzv. „příspěvek na přiměřenou výživu“ (Hrušáková, 2003, s. 79 - 81).

Dle autorky Průchové (2002, s. 50) může být jak „přiměřené“ výživné, tak výživné „sankční“ placeno splátkově (obvykle měsíčně) nebo jednorázovou platbou. Pokud výživné není řádně a včas plněno, je možné se ho domáhat exekuční cestou.

5.3 Zánik vyživovací povinnosti

Dojde-li ke změně poměrů oprávněného manžela, nastane také důvod ke změně placeného výživného, případně k jeho zániku. Dle zákona o rodině (§ 94) dále zanikne právo na výživné, jestliže oprávněný manžel uzavře nové manželství nebo manžel, který je povinen výživné platit zemře. A v neposlední řadě zanikne právo na výživné jednou pro vždy poskytnutím jednorázové částky na základě písemné smlouvy uzavřené mezi bývalými manžely (Novák, Průchová, 2004, s. 99).

6 Pracovní kariéra manželů

Obecně je kariéra považována za dráhu či určitý postup na časové ose. Má svůj začátek i konec, prochází řadou stádií a má své pokračování také v budoucnosti (Bělohlávek, 1994, s. 9).

Dle autorky Kirovové (2007, s. 11) se pojem kariéra týká především dvou tematických okruhů. První okruh sleduje kariéru v průběhu života všeobecně a druhý okruh se zaměřuje na kariérní postup v souvislosti s prací.

6.1 Vymezení pojmu pracovní kariéra

Autor Bělohlávek (1994, s. 11 - 12) definuje pracovní kariéru jako určitou profesionální dráhu životem, během které člověk získává nové zkušenosti a realizuje svůj osobní potenciál. Dělí ji na vnější a vnitřní. Vnější pracovní kariéra je obsažena v materiálech personálního oddělení (např. v životopisech), které přikládají uchazeči k žádosti o zaměstnání. Zahrnuje výčet absolvovaných škol a kurzů, předchozích zaměstnání a různých pracovních změn, jenž v průběhu své profesní kariéry člověk zažil. Vnitřní pracovní kariéra pak sleduje především cíle, které si člověk během své profesionální dráhy klade, zda je plní, či jak se vyrovnává s případnými těžkostmi ve svém pracovním životě. Má především subjektivní význam, tj. je významná zejména pro daného jedince.

Dle autorky Kirovové (2007, s. 13) tedy pracovní kariéru dělá ten člověk, který v rámci své profese postupuje rychle kupředu. Člověk, který ve své profesi naopak dostatečně rychle nepostupuje nebo nepostupuje vůbec, svou profesní kariéru nerealizuje.

Autor Růžička a kol. (1993, s. 8) vymezuje pracovní kariéru jako určité období, během kterého je člověk zařazen do pracovního procesu. Toto období je obvykle ohraničeno dnem nástupu do prvního zaměstnání a dnem jeho trvalého ukončení. Kariéra určitého zaměstnance tak vyjadřuje postup v rámci různých firem a společností během jeho profesního života a je tvořena sledem pracovních pozic, pracovních rolí či profesí, jenž v průběhu své pracovní kariéry zaměstnanec zastával.

6.2 Pracovní kariéra v manželství

Podle autora Bělohlávka (1994, s. 97) se v současnosti můžeme setkat především s tzv. dvoukariérovým manželstvím. Jde o manželství, kde se oba manželé snaží pracovat na svém profesionálním rozvoji a zároveň se snaží pečovat o rodinu a společnou domácnost. V ČR je již takovéto manželství považováno za samozřejmé. Výjimku tvoří snad pouze nejvyšší společenská vrstva, kde obvykle jeden z manželů nepracuje (zejména pak manželka). Avšak i zde vede nakonec potřeba seberealizace druhého manžela do práce.

Pracovní kariéra obou manželů však obvykle nebývá v rovnováze. V dvoukariérovém manželství často dochází k neshodám mezi manžely. Tyto neshody spočívají především v otázce, který z manželů má důležitější pracovní povinnosti a naopak, který z manželů se má starat o děti a domácnost. V těchto případech tak většinou jeden z manželů ustoupí profesní kariéře druhého z nich.

Dle autora Clarka (cit. dle Bělohlávka, 1994, s. 97 - 98) lze typy rodin podle pracovní kariéry manželů dělit na:

- přizpůsobivé - jeden z manželů změní své pracovní zvyklosti a zaměří se především na rodinu, druhý manžel se pak může zaměřit především na svou práci;
- soupeřící - oba manželé se snaží dosáhnout úspěchu ve své pracovní kariéře, pokud je však jeden z nich úspěšnější než druhý, mohou nastat potíže;
- spojenecké - oba manželé se zaměřují na svoji pracovní kariéru, avšak neexistuje mezi nimi nepřátelství či rivalita; spojení se také může projevit ve vztahu k rodině;
- balancující - oba manželé chtějí uspět v pracovní kariéře, avšak stejný důraz kladou i na rodinný život.

Je evidentní, že dvoukariérové manželství může vést k mnoha neshodám mezi manžely. Avšak takovéto manželství nemá pouze nevýhody, existují zde i určité výhody, mezi které patří zejména to, že manželé disponují dvěma výdělky, které mohou zvýšit životní úroveň rodiny.

Proto je velmi důležité si uvědomit, že pracovní kariéra manželů a jejich rodinný život se vzájemně prolínají a ovlivňují. Změny v pracovní kariéře kteréhokoliv z manželů se obvykle projeví v životě rodiny a naopak. Velmi podstatnou roli hrají

vzájemné postoje manželů, zda např. jeden z manželů toleruje tomu druhému pracovní cesty, práci mimo bydliště, či setrvávání na pracovišti do pozdních večerních hodin (Bělohlávek, 1994, s. 39).

Podle mého názoru je tak tolerance mezi manžely v souvislosti s budováním pracovní kariéry každého z nich velmi důležitá. Manželé by si proto měli stanovit určitá pravidla pro budování kariéry v rámci svého rodinného života tak, aby předešli případným neshodám či krizím, které by v konečném důsledku mohly vést k rozpadu manželství.

II EMPIRICKÁ ČÁST

Tato část práce je zaměřena na návrh výzkumu, jenž má za cíl zjistit, zdali má či nemá na rozvod vliv pracovní kariéra některého z manželů. Následující informace tak mohou sloužit k realizaci tohoto výzkumu.

7 Cíl výzkumu, výzkumný problém a formulace věcných hypotéz

Cíl výzkumu:

Cílem výzkumu je zjistit, zdali má, popřípadě nemá na rozvod vliv pracovní kariéra kteréhokoliv z manželů. Tento vliv je pak dále posuzován z hlediska věku a pohlaví respondentů, výšky dosaženého vzdělání, místa bydliště respondentů, počtu narozených dětí, pracovní pozice a časové náročnosti povolání.

Výzkumný problém:

Má či nemá na rozvod vliv pracovní kariéra manželů?

Na základě tohoto výzkumného problému jsem formuloval následující věcné hypotézy:

Věcné hypotézy:

H1: Na rozvod má vyšší vliv pracovní kariéra muže než pracovní kariéra ženy.

H2: Vliv pracovní kariéry na rozvod manželů je vyšší u osob do 45 let než u osob nad tuto věkovou hranici.

H3: Vliv pracovní kariéry na rozvod manželů je vyšší u osob s maturitním vzděláním a vyšším než u osob se vzděláním nižším.

H4: Vliv pracovní kariéry na rozvod manželů je vyšší u párů žijících ve městech než u párů žijících na venkově.

H5: Vliv pracovní kariéry na rozvod manželů je vyšší u bezdětných párů než u párů s jedním či více dětmi.

H6: Vliv pracovní kariéry na rozvod manželů je vyšší u osob s vyšší pracovní pozicí než u osob s pracovní pozicí nižší.

H7: Vliv pracovní kariéry na rozvod manželů je vyšší u osob s časově náročnějším povoláním než u osob s povoláním méně časově náročným.

Vysvětlení pojmů použitých ve věcných hypotézách:

Vyšší pracovní pozice - pracovní pozice vyžadující hluboké znalosti z daného oboru a dlouhou profesní přípravu, např.: doktor, právník, učitel, manažer, ředitel, vedoucí pracovník, administrativní pracovník aj.

Nižší pracovní pozice - pracovní pozice, které nevyžadují hluboké znalosti z oboru, ani dlouhou profesní přípravu, a které vyžadují spíše manuální práci, např.: dělník, zedník, kuchař, uklízečka aj.

Časově náročnější povolání - povolání přesahující 8 hodinovou denní pracovní dobu a 40 hodinovou týdenní pracovní dobu.

Časově méně náročné povolání - povolání nepřesahující 8 hodinovou denní pracovní dobu, ani 40 hodinovou týdenní pracovní dobu.

8 Metody sběru dat

Výzkum zaměřený na vliv pracovní kariéry na rozvod manželů bude proveden explorativní metodou - dotazníkem. Při sestavování dotazníku vycházíme z cíle výzkumu a jednotlivých věcných hypotéz. Dotazník je zaměřen na rozvedené jedince a obsahuje dvanáct otázek, z nichž deset je uzavřených a dvě umožňují otevřenou odpověď. Otázky jsou kladeny jasně a srozumitelně tak, aby zajistily zájem respondenta, a co možná nejpřesnější odpověď. Dotazník je anonymní.

Dotazník

Respondent:

1. Pohlaví

žena

muž

2. Věk

- do 30 let
- od 30 do 45 let
- více jak 45 let

3. Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- základní
- střední odborné bez maturity
- střední odborné s maturitou, popř. gymnaziální
- vyšší odborné
- vysokoškolské

4. Kde jste v době manželství žil/a?

- ve městě
- na venkově

5. Narodily se Vám v manželství nějaké děti?

- ano, uveďte počet:
- ne

6. Co vnímáte jako hlavní důvod Vašeho rozvodu?

- rozdíl povah, názorů a zájmů
- nevěra
- nezájem druhého partnera o rodinu
- sexuální neshody
- alkoholismus
- drogy, jiná trestná činnost
- pracovní kariéra
- jiný, uveďte:

7. Měla na Váš rozvod vliv mimo jiné pracovní kariéra Vaše nebo Vašeho manžela/ky?

- ano, moje
- ano, mého manžela/ky
- ano, moje i mého manžela/ky
- ne, neměla

Dále vyplňujte pouze, pokud jste na předchozí otázku odpověděli ano.

8. Jak moc se pracovní kariéra Vaše nebo Vašeho manžela/ky na rozvodu podílela?

- byla důvodem k rozvodu
- převážně se podílela
- podílela se, ale pouze z menší části

9. Jakou pracovní pozici ten z Vás, jehož pracovní kariéra se na rozvodu nejvíce podílela, zastával?

10. Kolik času Vám nebo Vašemu manželovi/ce tato práce denně zabrala?

- maximálně 8 hodin
- více jak 8 hodin

11. Pracoval ten z Vás, jehož pracovní kariéra se na rozvodu nejvíce podílela, také o víkendu?

- ano
- ne

12. Jezdil ten z Vás, jehož pracovní kariéra se na rozvodu nejvíce podílela, na služební cesty?

- ano
- ne

9 Metody vyhodnocení získaných dat

Všechna získaná data budou zpracována do tabulek četností. U každé otázky tak bude známo, kolik procent dotazovaných si konkrétní možnost odpovědi vybralo, popřípadě nevybralo. Všechna získaná data budou dále pro přehlednost graficky znázorněna.

Jako metodu ověření platnosti věcných hypotéz použijeme test dobré shody chí-kvadrát. Pro ověření platnosti hypotéz formulujeme ke každé věcné hypotéze hypotézy statistické, tj. nulovou a alternativní.

10 Předvýzkum

V rámci návrhu výzkumu vlivu pracovní kariéry na rozvod manželů byl proveden předvýzkum.

10.1 Popis předvýzkumu

Předvýzkum byl proveden pomocí výše uvedeného dotazníku a byl realizován v březnu 2011. Předvýzkumu se zúčastnilo třicet respondentů. Výsledky byly zpracovány anonymně.

Cílem předvýzkumu bylo zjistit jak velký vliv má pracovní kariéra manželů na jejich rozvod. Tento vliv byl dále posuzován z pohledu věku, pohlaví, dosaženého vzdělání, místa bydliště, počtu dětí, pracovní pozice a časové náročnosti povolání respondentů. Cílem bylo dále zjistit, jaký je nejčastější důvod k rozvodu manželství.

Předvýzkum vychází z výše uvedených věcných hypotéz.

Vyhodnocení získaných dat:

Tabulka 1: Co vnímáte jako hlavní důvod Vašeho rozvodu?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
rozdíl povah, názorů a zájmů	6	20%
nevěra	11	36,5%
nezájem druhého partnera o rodinu	5	16,5%
sexuální neshody	0	0%
alkoholismus	6	20%
drogy, jiná trestná činnost	0	0%
pracovní kariéra	2	7%
jiný	0	0%

Pracovní kariéru jako hlavní důvod k rozvodu uvedlo 7% všech dotazovaných.

Graf 1: Vyjádřeno v procentech.

Z grafu je patrné, že nejčastějším důvodem k rozvodu je nevěra. Naopak sexuální neshody a drogy či jinou trestnou činnost žádný z dotazovaných neuvedl.

Tabulka 2: Měla na Váš rozvod vliv mimo jiné pracovní kariéra Vaše nebo Vašeho manžela/ky?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
ano	6	20%
ne	24	80%

Graf 2: Vyjádřeno v procentech.

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že se pracovní kariéra na rozvodu mimo jiné podílela u 20% všech respondentů.

Dále jsou vyhodnocena data získaná od 20% všech dotazovaných, kteří uvedli, že se pracovní kariéra na jejich rozvodu podílela.

Tabulka 3: Jak moc se pracovní kariéra Vaše nebo Vašeho manžela/ky na rozvodu podílela?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
byla důvodem k rozvodu	2	33%
převážně se podílela	4	67%
podílela se, ale pouze z menší části	0	0%

Graf 3: Vyjádřeno v procentech.

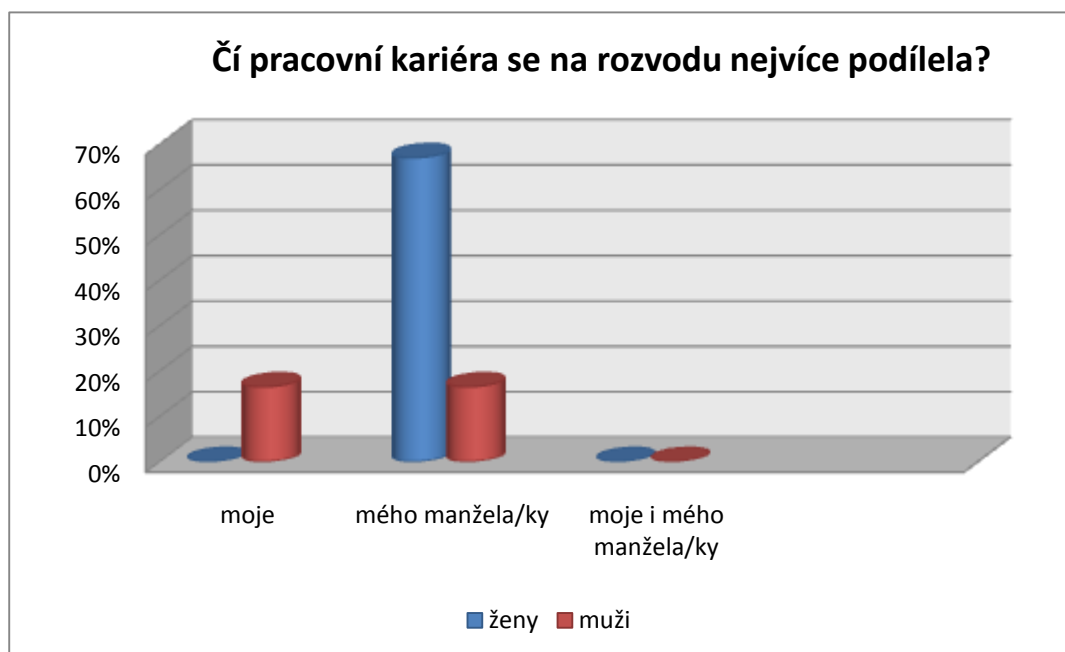

Z grafu je patrné, že se pracovní kariéra na rozvodu manželství převážně podílela u 67% dotazovaných. Důvodem k rozvodu byla u 33% respondentů.

Tabulka 4: Čí pracovní kariéra se na rozvodu nejvíce podílela?

	Ženy	Ženy v %	Muži	Muži v %
moje	0	0%	1	16,5%
mého manžela/ky	4	67%	1	16,5%
moje i mého manžela/ky	0	0%	0	0%

Graf 4: Vyjádřeno v procentech.

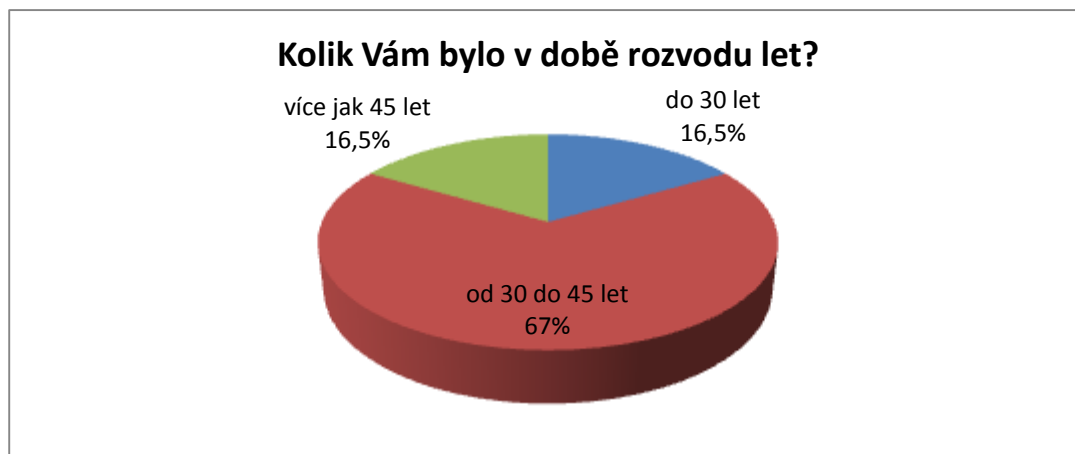

Z grafu lze vyčíst, že se na rozvodu nejvíce podílela pracovní kariéra mužů.

Tabulka 5: Kolik Vám bylo v době rozvodu let?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
do 30 let	1	16,5%
od 30 do 45 let	4	67%
více jak 45 let	1	16,5%

Graf 5: Vyjádřeno v procentech.

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že nejvíce dotazovaných absolvovalo rozvod ve věku od 30 do 45 let.

Tabulka 6: Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
základní	0	0%
střední odborné bez maturity	0	0%
střední odborné s maturitou, popř. gymnaziální	2	33%
vyšší odborné	1	17%
vysokoškolské	3	50%

Graf 6: vyjádřeno v procentech.

Graf ukazuje, že naprostá většina respondentů má maturitní a vyšší vzdělání.

Tabulka 7: Kde jste v době manželství žil/a?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
ve městě	5	83%
na venkově	1	17%

Graf 7: Vyjádřeno v procentech.

Z grafu je patrné, že převážná většina dotazovaných žila v době manželství ve městě.

Tabulka 8: Narodily se Vám v manželství nějaké děti?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
ano	4	67%
ne	2	33%

Graf 8: Vyjádřeno v procentech.

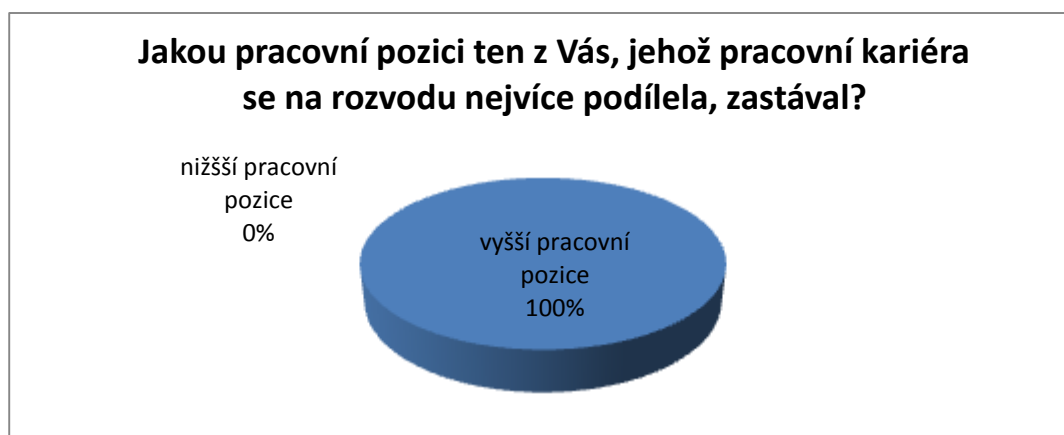

Z uvedeného grafu vyplývá, že v převážné většině se děti v manželství narodily.

Tabulka 9: Jakou pracovní pozici ten z Vás, jehož pracovní kariéra se na rozvodu nejvíce podílela, zastával?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
vyšší pracovní pozici	6	100%
nižší pracovní pozici	0	0%

Graf 9: Vyjádřeno v procentech.

Všichni respondenti v době manželství zastávali vyšší pracovní pozici.

Tabulka 10: Kolik času Vám nebo Vašemu manželovi/ce tato práce denně zabrala?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
maximálně 8 hodin	1	17%
více jak 8 hodin	5	83%

Graf 10: Vyjádřeno v procentech.

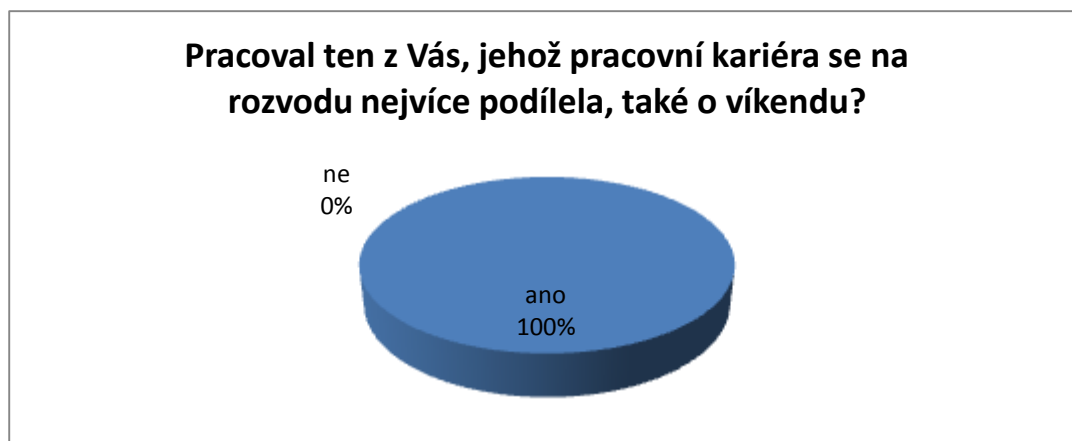

Z grafu je patrné, že většina dotazovaných trávila v práci více jak 8 hodin denně.

Tabulka 11: Pracoval ten z Vás, jehož pracovní kariéra se na rozvodu nejvíce podílela, také o víkendu?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
ano	6	100%
ne	0	0%

Graf 11: Vyjádřeno v procentech.

Naprostá většina dotazovaných pracovala také o víkendu.

Tabulka 12: Jezdil ten z Vás, jehož pracovní kariéra se na rozvodu nejvíce podílela, na služební cesty?

	Počet respondentů	Počet respondentů v %
ano	5	83%
ne	1	17%

Graf 12: Vyjádřeno v procentech.

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že většina respondentů na služební cesty jezdila.

Závěr

Bakalářská práce se zabývá problematikou rozvodového řízení a vlivu pracovní kariéry na rozvod. Na základě získaných dat z předvýzkumu bylo zjištěno, že pracovní kariéra má na rozvod určitý vliv. Tento vliv je však ve srovnání s ostatními důvody k rozvodu nižší. Ve většině případů má na rozvod vliv pracovní kariéra muže. Pracovní kariéra je nejčastějším důvodem k rozvodu u osob ve věku od 30 do 45 let, zastávajících vyšší pracovní pozice, žijících ve městě a majících maturitní a vyšší vzdělání.

Naprostá většina respondentů uvedla, že důvodem, proč měla na jejich rozvod vliv pracovní kariéra druhého manžela, byla časová náročnost jeho, popřípadě její profese. Z provedeného předvýzkumu vyplývá, že 83% manželů či manželek, jejichž pracovní kariéra měla na rozvod vliv, pracovalo více jak 8 hodin denně a jezdilo na služební cesty, 100% z nich pak pracovalo také o víkendu.

Z výše uvedeného je patrné, že pracovní kariéra má na rozvod vliv zejména v případech, kdy jeden z manželů vykonává časově velmi náročné povolání. Pokud tedy chtějí manželé budovat kariéru a současně si založit rodinu, měli by si tento problém nejen uvědomit, ale zejména ho začít, co možná nejdříve, řešit. Oba manželé by se proto měli rozhodnout, zda je pro ně prioritou kariéra nebo rodina. Jestliže však manželé budou chtít budovat kariéru a současně si založit rodinu, měli by se především naučit hospodařit s vlastním časem. Pokud však tento předpoklad zvládnou, nebude jim, podle mého názoru, nic stát v cestě, aby mohli svoji kariéru budovat a zároveň spokojeně rodinně žít.

Z předvýzkumu dále vyplynulo, že nejčastějším důvodem k rozvodu manželství je nevěra. Velmi významné zastoupení měl však také alkoholismus, který jako důvod k rozvodu uvedlo 20% všech dotazovaných. Stejný počet respondentů pak jako důvod k rozvodu uvedlo rozdíl povah, názorů a zájmů.

Cílem bakalářské práce bylo seznámit čtenáře s problematikou rozvodového řízení tak, aby mu po přečtení bylo jasné, čím vším by si v případě rozvodu musel projít. Dále vysvětlit pojem pracovní kariéra v souvislosti s manželstvím a navrhnout možnost výzkumu vlivu pracovní kariéry na rozvod manželů. Cíle bakalářské práce tak byly splněny.

Použitá literatura

Monografické publikace:

BĚLOHLÁVEK, F. *Osobní kariéra*. Praha : Grada, 1994. 109 s. ISBN 80-7169-083-X

ČERNÁ, M. *Rozvod, otcové a děti*. 1. vyd. Praha : Eurolex Bohemia, 2001. 114 s. ISBN 80-86432-11-4

FRANCOVÁ, M., DVOŘÁKOVÁ ZÁVODSKÁ, J. *Rozvody, rozchody a zánik partnerství*. 1. vyd. Praha : ASPI, Wolters Kluwer, 2008. 256 s. ISBN 978-80-7357-350-8

HRUŠÁKOVÁ, M. *Rodinné právo v aplikační praxi: rozvod, děti, výživné*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2000. 41 s. ISBN 80-7179-293-4

HRUŠÁKOVÁ, M. *Rozvod a paragrafy*. 2. vyd. Praha : Computer Press, 2003. 103 s. ISBN 80-7226-981-X

KIROVOVÁ, I. *Kariéra v souvislosti s přechodem k postindustrialismu*. 1. vyd. Ostrava : Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2007. 130 s. ISBN 978-80-248-1667-8

NOVÁK, T., PRŮCHOVÁ, B. *Jak přežít rozvodové peklo: malý šumař velkých rozvodových hrůz a jak je učinit snesitelnějšími očima psychologa a právníka*. 1. vyd. Brno : Jota, 2004. 198 s. ISBN 80-7217-294-8

PLAŇAVA, I. *Jak se (ne)rozvádět*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 1994. 118 s. ISBN 80-7169-129-1

POUPĚTOVÁ, Š. *Netrapte se po rozvodu*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2046-3

PRŮCHOVÁ, B. *Slušný rozvod*. 1. vyd. Brno : ERA, 2002. 114 s. ISBN 80-86517-25-X

RŮŽIČKA, J. a kol. *Řízení profesní kariéry zaměstnanců*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1993. 132 s. ISBN 80-7079-531-X

Internetové zdroje:

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených především zákonem č. 91/1998 Sb. [online]. 2005-2010 [cit. 2011-12-11]. Dostupné z: <<http://zakony-online.cz/?s15&q15=all>>.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník [online]. 2005-2010 [cit. 2011-02-15]. Dostupné z: <<http://zakony-online.cz/?s6&q6=all>>.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád [online]. 2005-2010 [cit. 2011-12-12]. Dostupné z: <<http://zakony-online.cz/?s22&q22=all>>.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí [online]. 2005-2010 [cit. 2011-11-18]. Dostupné z: <<http://zakony-online.cz/?s149&q149=all>>.

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích [online]. 2005-2010 [cit. 2011-02-26]. Dostupné z: <<http://www.rozhodcisoud-cr.cz/zakon-soudni-poplatky.php>>.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Návrh na zahájení řízení o úpravě poměrů nezletilého dítěte pro dobu před a po rozvodu manželství

Příloha č. 2: Návrh na zahájení řízení o schválení dohody o úpravě poměrů nezletilého dítěte pro dobu po rozvodu

Příloha č. 3: Žaloba o rozvod manželství

Příloha č. 4: Žaloba o rozvod manželství - rozvod dohodou

Příloha č. 5: Smlouva upravující pro dobu po rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů, práv a povinností společného bydlení a případnou vyživovací povinnost

Příloha č. 6: Žaloba o vypořádání společného jmění manželů

Příloha č. 7: Žaloba o vypořádání vlastnictví k bytu po rozvodu

Příloha č. 8: Žaloba o stanovení vyživovací povinnosti rozvedeného manžela - „přiměřené“ výživné

Příloha č. 9: Žaloba o stanovení vyživovací povinnosti rozvedeného manžela - „sankční“ výživné

Příloha č. 1: Návrh na zahájení řízení o úpravě poměrů nezletilého dítěte pro dobu před a po rozvodu manželství

Okresnímu soudu v ...

(Osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích)

navrhovatelé:

matka ... *(jméno a příjmení)* ..., (nar. ...)
bytem v ... *(adresa bydliště)* ...

otec ... *(jméno a příjmení)* ..., (nar. ...)
bytem v ... *(adresa bydliště)* ...

nezletilý ... *(jméno a příjmení)* ..., (nar. ...)
bytem v ... *(adresa bydliště)* ...

Návrh na zahájení řízení o úpravě poměrů nezletilého ..., nar. ... pro dobu před a po rozvodu manželství jeho rodičů

Počet stejnopisů:

(trojmo)

Přílohy:

- ... *(označení příloh návrhu)*
- ...
- ...

I.

Z manželství, které jsem uzavřela s otcem nezletilého dne ... před ... v ... se narodil dne ... nezletilý

Důkazy:

- oddacím listem
- rodným listem nezletilého ...

II.

Otec nezletilého mi od narození nezletilého ... přispíval na jeho výživu nedostatečně a nepravidelně. Dne ... otec nezletilého opustil společnou domácnost v ... , s tím, že se přestěhoval k ... a od této doby mi přestal na výživu nezletilého přispívat zcela, ačkoliv jeho příjmy jsou poměrně vysoké. Matce nezletilého není známa přesná výše příjmů otce nezletilého ani jeho majetkové poměry. Pakliže jsem otce nezletilého žádala, aby výživné na nezletilého poskytoval včas a v dostatečné výši, tento se vyjádřil v tom smyslu, že Kromě vzájemné vyživovací povinnosti a vyživovací povinnosti k nezletilému ... nemají matka ani otec nezletilého dalších vyživovacích povinností. Měsíční průměrný čistý příjem matky činí ... Kč, jiné příjmy ani výnosy z majetku nemá. Pokud jde o nezletilého ..., ten v současné době navštěvuje ..., má běžné nároky dětí jeho věku. S jeho zdravotním stavem nejsou spojeny zvýšené výdaje.

Důkazy:

- výsledkem účastníků řízení
- zprávou zaměstnavatelů otce a matky nezletilého ...
- zprávou orgánu sociálně právní ochrany dětí

III.

Vzhledem k tomu, že naše manželství je pouze formálním svazkem, s otcem nezletilého nežijeme od ... ve společné domácnosti, současně byla mnou podána dne ... k Okresnímu soudu v ... žaloba o rozvod našeho manželství (řízení vedeno pod sp. zn. ...) a poměry nezletilého ... jak v současné době, tak pro dobu po rozvodu našeho manželství nejsou dosud upraveny, navrhuji, aby soud po provedeném řízení vynesl tento

r o z s u d e k :

- I. Nezletilý ... , narozený ... , se svěruje do výchovy matky.
- II. Otec nezletilého je povinen počínaje dnem ... přispívat na výživu nezletilého ... , narozeného ... , částkou ve výši ... Kč měsíčně, splatnou předem vždy do ... dne v měsíci k rukám matky nezletilého. Dlužné výživné v částce ... Kč je otec povinen uhradit ve ... splátkách po ... Kč měsíčně, splatných spolu s běžným výživným, a to pod ztrátou výhody splátek.
- III. Nezletilý ... , narozený ... , se pro dobu po rozvodu svěruje do výchovy matky.
- IV. Otec nezletilého je povinen ode dne právní moci rozsudku o rozvodu manželství přispívat na výživu nezletilého ... částkou ... Kč měsíčně, splatnou předem vždy do ... dne v měsíci k rukám matky nezletilého.
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V ... dne ...

Podpis navrhovatelky ...

Příloha č. 2: Návrh na zahájení řízení o schválení dohody o úpravě poměrů nezletilého dítěte pro dobu po rozvodu

Okresnímu soudu v ...

(Osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích)

navrhovatelé:

matka ... *(jméno a příjmení)* ..., (nar. ...)
bytem v ... *(adresa bydliště)* ...

otec ... *(jméno a příjmení)* ..., (nar. ...)
bytem v ... *(adresa bydliště)* ...

nezletilý ... *(jméno a příjmení)* ..., (nar. ...)
bytem v ... *(adresa bydliště)* ...

**Návrh na zahájení řízení o schválení dohody o úpravě poměrů nezletilé ..., nar.
... pro dobu po rozvodu manželství jejich rodičů**

Počet stejnopisů:

(trojmo)

Přílohy:

- ... *(označení příloh návrhu)*
- ...
- ...

I.

Z manželství, které jsme uzavřeli dne ... před ... v ... se narodila dne ... nezletilá

Důkazy:

- oddacím listem
- rodným listem nezletilé ...

II.

Manželství rodičů nezletilé ... je v současné době již pouze formálním svazkem, i když rodiče nezletilé ... spolu sice ještě žijí ve společné domácnosti, oba však mají nové partnery a vzniklou situaci se oba rozhodli po dohodě řešit rozvodem manželství. S ohledem na shora uvedené byla podána dne ... k Okresnímu soudu v ... žaloba o rozvod manželství. Matka i otec nezletilé ... se dohodli na úpravě poměrů nezletilé pro dobu po rozvodu, a to v tom smyslu, že nezletilou by po rozvodu manželství vychovávala matka, otec by měl možnost co nejširšího styku s nezletilou a zavázal by se hradit matce pravidelně měsíčně výživné na nezletilou ... ve výši ... Kč. Pokud jde o příjmy otce nezletilé ..., ten pracuje v současné době jako ... a jeho čistý měsíční příjem činí ... Kč. Otec má dále pravidelný měsíční příjem z ... a S jeho zdravotním stavem nejsou spojeny zvýšené výdaje, jiných vyživovacích povinností než k nezletilé ... a v současné době k matce nezletilé nemá. Matka nezletilé ... pracuje jako ... její čistý měsíční příjem činí ... Kč. Matka má dále

pravidelný měsíční příjem z ... a S jejím zdravotním stavem nejsou spojeny zvýšené výdaje, jiných vyživovacích povinností než k nezletilé ... a v současné době k otci nezletilé nemá. Pokud jde o nezletilou ..., ta v současné době navštěvuje ..., má běžné nároky dětí jejího věku. S jejím zdravotním stavem nejsou spojeny zvýšené výdaje.

Důkazy:

- výslechem účastníků řízení
- zprávou zaměstnavatelů otce a matky nezletilé ...
- zprávou orgánu sociálně právní ochrany dětí
- spisem vedeným u Okresního soudu v ... pod sp. zn. ...

III.

Vzhledem k tomu, že naše manželství je pouze formálním svazkem, dne ... byla k Okresnímu soudu v ... podána žaloba o rozvod našeho manželství a poměry nezletilé ... pro dobu po rozvodu našeho manželství nejsou dosud upraveny, navrhuji, aby soud po provedeném řízení schválil tuto

dohodu rodičů nezletilé ... :

- I. Nezletilá ... , nar. ... , se pro dobu po rozvodu svěřuje do výchovy matky.
- II. Otec nezletilé ..., nar. ..., je povinen ode dne právní moci rozsudku o rozvodu manželství přispívat na výživu nezletilé ... částkou ... Kč měsíčně, splatnou předem vždy do ... dne v měsíci k rukám matky nezletilé.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V ... dne ...

Podpisy navrhovatelů ...

Příloha č. 3: Žaloba o rozvod manželství

Okresnímu soudu v ...

Kolek v hodnotě 1.000,-- Kč

žalobkyně:

... (*jméno a příjmení*) ..., rozená ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

žalovaný:

... (*jméno a příjmení*) ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

Žaloba o rozvod manželství

počet stejnopisů:

(*dvojmo*)

přílohy:

- ... (*označení příloh žaloby*)

- ...

- ...

I.

Manželství jsem uzavřela s žalovaným dne ... před ... v U obou se jedná o manželství první, ze kterého se nenarodili žádné děti. Oba jsme státní příslušníci České republiky. Pokud jde o naše poslední společné bydliště,

Důkazy:

- oddacím listem

- občanskými průkazy účastníků řízení

- výsledkem účastníků řízení

II.

Manželství jsme uzavírali po dlouhodobé známosti z citové náklonnosti. Zpočátku jsme si dobře rozuměli, měli jsme řadu společných zájmů i přátel. V roce ... mezi námi však začalo docházet k častým hádkám, které se týkaly zejména ... , ... a Žalovaný trval na tom, že ... , naopak já jsem ... , neboť V ... se naše vztahy vzájemně natolik vyostřily, že jsme se nemohli na ničem dohodnout a vzájemně jsme se zcela citově odcizili. Žalovaný se ze společné domácnosti odstěhoval. Vzhledem k tomu, že tento stav od ... stále trvá, a já již neshledávám další perspektivu našeho vztahu, domnívám se, že je naše manželství tak hluboce a trvale rozvráceno, že není naděje ani na zlepšení našeho vztahu, ani na obnovení společné domácnosti a založení rodiny. Pokud jde o žalovaného, tento se k žalobě o rozvod našeho manželství staví v tom smyslu, že

Důkazy:

- výsledkem účastníků řízení

III.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti jsem k žalovanému zcela ztratila citový vztah a naše manželství je v současné době již jen formálním svazkem. Proto navrhuji, aby soud po provedeném řízení vydal tento

r o z s u d e k :

I. Manželství žalobkyně ... , rozené ..., narozené ... , a žalovaného ... , narozeného ... , uzavřené dne ... před ... v ... , se rozvádí.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V ... dne ...

Podpis žalobkyně ...

Příloha č. 4: Žaloba o rozvod manželství - rozvod dohodou

Okresnímu soudu v ...

Kolek v hodnotě 1.000,-- Kč

žalobce:

... (*jméno a příjmení*) ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

žalovaná:

... (*jméno a příjmení*) ..., rozená ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

**Žaloba o rozvod manželství
(§ 24a zákona o rodině)**

Počet stejnopisů:

(*dvojmo*)

Přílohy:

- ... (*označení příloh žaloby*)

- ...

- ...

I.

Účastníci tohoto řízení uzavřeli manželství dne ... před ... v Oba účastníci tohoto řízení jsou státní příslušníci České republiky, u obou se jedná o manželství první, ze kterého se nenarodilo žádné dítě. Poslední společné bydliště účastníků řízení bylo v

Důkazy:

- oddacím listem

- občanskými průkazy účastníků řízení

- výsledkem účastníků řízení

II.

Účastníci tohoto řízení spolu od ..., tj. více než šest měsíců, nežijí. Oba účastníci řízení se dohodli o vypořádání vzájemných majetkových vztahů a práv a povinností společného bydlení pro dobu po rozvodu a v tomto smyslu uzavřeli v písemné podobě také odpovídající smlouvy.

Důkazy:

- výsledkem účastníků řízení,

- smlouvami upravujícími pro dobu po rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů a práva a povinností společného bydlení účastníků řízení, na nichž jsou úředně ověřené podpisy účastníků

III.

Vzhledem k tomu, že manželství účastníků tohoto řízení, které je již pouze formálním svazkem, bylo uzavřeno dne ..., tedy více než před rokem, oba účastníci déle než šest měsíců spolu nežijí a žalovaná se k žalobě o rozvod manželství připojuje, navrhuji, aby soud po provedeném řízení vynesl tento

r o z s u d e k :

I. Manželství žalobce ..., narozeného ..., a žalované ..., rozené ..., narozené ..., uzavřené dne ... před ... v ..., se rozvádí.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V ... dne ...

Podpis žalobce ...

Okresnímu soudu v ... (*jako shora*)

žalobce:

... (*jméno a příjmení*) ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

žalovaná:

... (*jméno a příjmení*) ..., rozená ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

Věc: Vyjádření se žalované k žalobě o rozvod manželství, podané u Okresního soudu v ... dne ... žalobcem

Okolnosti uvedené v žalobě o rozvod manželství podané žalobcem dne ... k Okresnímu soudu v ... odpovídají skutečnosti. K návrhu na rozvod manželství se připojuji.

V ... dne ...

Podpis žalované ...

Příloha č. 5: Smlouva upravující pro dobu po rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů, práv a povinností společného bydlení a případnou vyživovací povinnost

Dnešního dne uzavřeli:

1. ... , rozená ..., narozená ..., rodné číslo ...

trvale bytem ...

a

2. ..., narozený ..., rodné číslo ...

trvale bytem ...

tuto:

Smlouvu upravující pro dobu po rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů a práv a povinností společného bydlení (jakož i vyživovací povinnost)*

I.

Účastníci této smlouvy, manželé ... a ..., uzavřeli manželství dne ... před ... v Manželství doposud trvá, stejně jako v plném rozsahu společné jmění manželů.

Vzhledem ke skutečnosti, že ... podal u okresního soudu v ... návrh na rozvod manželství, dohodli se manželé ... ve smyslu ustanovení § 24a, odst. 1, písm. a) zákona o rodině na vypořádání vzájemných majetkových vztahů pro dobu po rozvodu (na vypořádání společného jmění manželů), a dále na vypořádání práv a povinností společného bydlení pro dobu po rozvodu.

II.

Vypořádání společného jmění manželů (vzájemných majetkových vztahů)

Věci movité

Z věcí movitých, které patřily do společného jmění manželů - účastníků této smlouvy se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy stávají výlučným vlastnictvím ... následující věci movité:

(výčet dostatečně specifikovaných movitých věcí)

Z věcí movitých, které patřily do společného jmění manželů - účastníků této smlouvy se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy stávají výlučným vlastnictvím ... následující věci movité:

(výčet dostatečně specifikovaných movitých věcí)

Věci nemovité

Z věcí nemovitých, které patřily do společného jmění manželů - účastníků této smlouvy se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy stávají výlučným vlastnictvím ... následující nemovitosti:

(výčet dostatečně specifikovaných nemovitostí)

Z věcí nemovitých, které patřily do společného jmění manželů - účastníků této smlouvy se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy stávají výlučným vlastnictvím ... následující nemovitosti:

(výčet dostatečně specifikovaných nemovitostí)

Věcněprávní účinky vypořádání vlastnických vztahů ke shora uvedeným nemovitostem nastanou vkladem vlastnického práva na základě této smlouvy do příslušného katastru nemovitostí, a to po právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy.

Práva a jiné majetkové hodnoty

Účastníci této smlouvy prohlašují, že ohledně pohledávky za ... (jméno dlužníka) z titulu ... ve výši ... Kč se dohodli tak, že jediným oprávněným věřitelem z této pohledávky se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy stává

(popř. vypořádání dalších práv a jiných majetkových hodnot tvořících společné jmění manželů - účastníků smlouvy)

III.

Pokud by do společného jmění manželů - účastníků této smlouvy - patřily i jiné věci a hodnoty, než ty, které jsou specifikovány v článku II. této smlouvy, ... (např.: zůstávají ve vlastnictví toho z účastníků smlouvy, který je bude mít po právní moci rozsudku o rozvodu manželství ve svém držení.)

IV.

Závazky spadající do společného jmění manželů

Pokud jde o závazky, jež jsou součástí společného jmění manželů - účastníků této smlouvy, zavazuje se ... uhradit zůstatek dluhu z ... v celkové výši ke dni podpisu této smlouvy ... Kč.

Naproti tomu se ... zavazuje uhradit zůstatek dluhu z ... v celkové výši ke dni podpisu této smlouvy ... Kč.

V.

Účastníci této smlouvy se dohodli, že ... vyplatí ... na úplné finanční vypořádání částku ... Kč (slovy: ... korun českých). V den podpisu této smlouvy ... převzal(a) ... v hotovosti celou částku ... Kč. Převzetí této částky před podpisem této smlouvy potvrzuje ... svým níže uvedeným podpisem.

VI.

Oba účastníci této smlouvy potvrzují a shodně prohlašují, že uzavřením této smlouvy jsou mezi sebou zcela vyrovnáni a nebudou vůči sobě uplatňovat jakékoliv další nároky a pohledávky z důvodu budoucího zániku společného jmění manželů.

VII.

Práva a povinnosti společného bydlení.

Účastníci této smlouvy souhlasně uvádějí, že se dohodli tak, že za vyplacenou částku ... Kč si ... zajistí jiné bydlení pro sebe.

Z domu v ..., který je ve výlučném vlastnictví ..., se ... zavazuje fakticky odstěhovat nejdéle do ... dnů ode dne právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy. Rovněž se zavazuje provést odhlášení z tohoto trvalého bydliště, a to ve lhůtě ... dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy. (nebo např.: Právo společného nájmu bytu ... se ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy zrušuje. Účastníci této smlouvy se dohodli, že byt bude nadále užívat již jako výlučný nájemce se zavazuje předmětný byt vyklidit a do ... ode dne nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy odevzdat výlučnému nájemci tohoto bytu.)

VIII.

Vyživovací povinnost)*

Z titulu vyživovací povinnosti se ... zavazuje vyplatit k rukám ... jednorázově částku ... Kč, a to do ... ode dne nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy. ... tento závazek přijímá a bere na vědomí, že jeho (její) právo na výživné rozvedeného manžela zaniká poskytnutím výše uvedené částky, jak je popsáno shora. Z titulu vyživovací povinnosti si již žádná ze stran nemůže činit v budoucnosti žádné další nároky vůči bývalému manželovi.

)* - *úprava výživného není, na rozdíl od výše uvedeného, povinnou součástí smlouvy!*

IX.

Tato smlouva nabývá účinnosti dnem právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků této smlouvy.

X.

Tato smlouva se vyhotovuje ve dvou stejnopisech, z nichž každý účastník obdrží po jednom vyhotovení.

V ... dne ...

Úředně ověřené podpisy obou účastníků smlouvy ...

Příloha č. 6: Žaloba o vypořádání společného jmění manželů

Okresnímu soudu v ...

Soudní poplatek: ...

žalobce:

... (*jméno a příjmení*) ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

žalovaná:

... (*jméno a příjmení*) ..., rozená ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

Žaloba o vypořádání společného jmění manželů

Počet stejnopisů:

(*trojmo*)

Přílohy:

- ... (*označení příloh žaloby*)

- ...

- ...

I.

S žalovaným jsme vstoupili v manželství dne ... na ..., přičemž naše manželství bylo bezdětné. Manželství bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu ... dne ..., č. j. ..., který nabyl právní moci dnem

Důkazy:

-výslech účastníků, spis Okresního soudu v ... č. j. ...

II.

Během trvání manželství jsme ze společných prostředků zakoupili pouze tyto hodnotné věci: dne ... dům č. p. ... v ... na parcele č. parc. ... se sociálním zařízením a kuchyňskou linkou (dále jen „dům“). Dům a pozemek jsou zapsány jako vlastnictví společného jmění manželů u Katastrálního úřadu ..., Katastrální pracoviště ... na listu vlastnictví č. ... pro obec a katastrální území ..., který užíváme společně, dne ... koženou sedací soupravu v černém provedení zn. ... typ ... a sestavu nábytku do celého domu zn. ... typ ..., které užíváme společně, dne ... barevný televizor zn. ..., který užívá žalovaný a dne ... zahradní skleník na květiny, který užívám já.

K datu nabytí právní moci rozsudku o rozvodu, to je k ... má podle znaleckého posudku ..., soudního znalce, dům hodnotu ... Kč, sestava nábytku a sedací soupravy ... Kč, televizor ... Kč a skleník ... Kč.

Důkazy:

- výslech účastníků
- výslech svědků
- výpis z katastru nemovitostí LV ...

III.

Na vypořádání zaniklého společného jmění se nemůžeme dohodnout.

Důkazy:

- výslech účastníků,
- znalecký posudek ze dne ...

IV.

Navrhuji proto vydání tohoto

r o z s u d k u :

Z věcí, které měli odpůrci ve společném jmění, se přikazuje do vlastnictví žalobkyně televizor a zahradní skleník. Do vlastnictví žalovaného pak sedací kožená souprava, sestava nábytku a dům č. p. ... zapsaný u Katastrálního úřadu ..., Katastrální pracoviště v ... na listu vlastnictví č. ... pro katastrální území Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na vyrovnání podílů částku ... Kč do 30 dnů od nabytí právní moci rozsudku. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

V ... dne ...

Podpis žalobce ...

Příloha č. 7: Žaloba o vypořádání vlastnictví k bytu po rozvodu

Okresnímu soudu v ...

Soudní poplatek: ...

žalobce:

... (*jméno a příjmení*) ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

žalovaná:

... (*jméno a příjmení*) ..., rozená ..., (nar. ...)

bytem v ... (*adresa bydliště*) ...

Žaloba na vypořádání vlastnictví k bytu po rozvodu

Počet stejnopisů:

(*trojmo*)

Přílohy:

- ... (*označení příloh žaloby*)

- ...

- ...

I.

Manželství se žalovanou jsme uzavřeli dne ... v Naše manželství bylo rozvedeno rozsudkem Městského soudu v ... ze dne ... č.j ..., který nabyl právní moci dnem

Důkazy:

- výslech účastníků, spis Městského soudu v ... sp. zn. ...

II.

Za trvání manželství jsme se stali dne ... společnými nájemci družstevního bytu ..., který se dne ... stal na základě smlouvy o převodu družstevního bytu součástí našeho společného jmění (dříve bezpodílového spoluvlastnictví).

Získání bytu bylo financováno ze společných prostředků. V bytě nyní žije žalovaná. Já obývám byt v ..., který je ve vlastnictví mého otce.

Důkazy:

- výslech účastníků

- výslech svědků

- smlouva o převodu družstevního bytu do vlastnictví ze dne ...

- výpis z katastru nemovitostí LV ...

III.

O vypořádání zaniklého společného jmění jsme uzavřeli dohodu, která se však netýká výše uvedeného bytu. Na vypořádání vztahu k bytu se nemůžeme se žalovanou dohodnout.

Hodnota bytu byla znalcem stanovena ve znaleckém posudku ze dne ... na ... Kč.

Důkazy:

- výslech účastníků
- dohoda o vypořádání společného jmění ze dne ...
- znalecký posudek ze dne ...

IV.

Na základě výše uvedeného navrhuji, aby soud vydal tento

rozsudek:

"Byt ... zapsaný v katastru nemovitostí na LV ... se přikazuje do vlastnictví žalované. Žalovaná je povinna zaplatit jako vyrovnání žalobci částku tvořící polovinu ceny bytu, tedy ... Kč."

V ... dne ...

Podpis žalobce...

Příloha č. 8: Žaloba o stanovení vyživovací povinnosti rozvedeného manžela - „přiměřené“ výživné

Okresnímu soudu v ...

(Žalobce osvobozen od soudního poplatku podle § 11 odst. 2 písm. c) zákona o soudních poplatcích)

žalobkyně:

... (jméno a příjmení) ..., (nar. ...)

bytem v ... (adresa bydliště) ...

žalovaný:

... (jméno a příjmení) ..., (nar. ...)

bytem v ... (adresa bydliště) ...

Žaloba o stanovení výživného pro ..., narozenou ..., dříve manželku žalovaného

počet stejnopisů:

(dvojmo)

přílohy:

- ... (označení příloh žaloby)

- ...

- ...

I.

Žalobkyně dne ... před ... v ... uzavřela manželství s žalovaným. Rozsudkem Okresního soudu v ... ze dne ... č.j. ..., jenž nabyl právní moci dne ..., bylo toto manželství rozvedeno. Nezletilá ..., narozená ... , která se z manželství narodila, byla pro dobu po rozvodu svěřena do mé výchovy ... a žalovanému byla uložena povinnost přispívat na její výživu částkou ve výši ... Kč měsíčně.

Důkazy:

- oddacím listem

- rozsudkem Okresního soudu v ... ze dne ... č.j. ...s vyznačenou doložkou právní moci

- rozsudkem Okresního soudu v ... ze dne ... č.j. ...s vyznačenou doložkou právní moci

II.

S ohledem na to, že jsem od narození nezletilé ... až do ... byla s touto na mateřské dovolené, nemohu si nyní po skončení mateřské dovolené zajistit odpovídající zaměstnání. Pracuji tudíž zcela mimo svou kvalifikaci jako ... na částečný úvazek s průměrným měsíčním výdělkem ... Kč. S ohledem na mé výše uvedené příjmy se pohybuji na hranici životního minima a vlastním přičiněním si svou finanční situaci nemohu zlepšit, už jen s ohledem na nezletilou ..., která je útlého věku a ač již navštěvuje ..., vyžaduje stále péči nad rámec běžné péče o děti vyššího věku. Opakovaně jsem v této souvislosti žádala žalovaného, aby mi dobrovolně přispěl alespoň nějakou finanční částkou na mou výživu, ale tento toto odmítá s odkazem

na to, že již nejsme manželé a výživné na nezletilou ... řádně a včas hradí. Současný průměrný příjem žalovaného přitom podle mých informací činí ... Kč měsíčně, když žalovaný pracuje jako ... u ... v Kromě vyživovací povinnosti ke mně a našim dětem žádnou jinou vyživovací povinnost žalovaný nemá.

Důkazy:

- výsledkem účastníků řízení
- zprávou Úřadu práce v ...
- zprávou zaměstnavatele žalovaného o jeho příjmech

III.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem mi proto nezbývá než navrhnout, aby soud po provedeném řízení vynesl tento

r o z s u d e k:

- I. Žalovaný je povinen přispívat žalobkyni na její výživu měsíčně částkou ve výši ... Kč, splatnou vždy do ... dne v měsíci předem, počínaje dnem podání této žaloby.
- II. Dluh na výživném za dobu od ... do ... v částce ... je žalovaný povinen uhradit žalobkyni v pravidelných měsíčních splátkách ve výši ... Kč, splatných spolu s běžným výživným, pod ztrátou výhody splátek.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení do ... dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V ... dne ...

Podpis žalobkyně ...

Příloha č. 9: Žaloba o stanovení vyživovací povinnosti rozvedeného manžela - „sankční“ výživné

Okresnímu soudu v ...

(Žalobce osvobozen od soudního poplatku podle § 11 odst. 2 písm. c) zákona o soudních poplatcích)

žalobkyně:

... (jméno a příjmení) ..., (nar. ...)

bytem v ... (adresa bydliště) ...

žalovaný:

... (jméno a příjmení) ..., (nar. ...)

bytem v ... (adresa bydliště) ...

Žaloba o stanovení výživného pro ..., narozenou ..., dříve manželku žalovaného

počet stejnopisů:

(dvojmo)

přílohy:

- ... (označení příloh žaloby)

- ...

- ...

I.

Žalobkyně dne ... před ... v ... uzavřela manželství s žalovaným. Rozsudkem Okresního soudu v ... ze dne ... č.j. ..., jímž bylo manželství žalobkyně a žalovaného rozvedeno. Jak je zřejmé z odůvodnění tohoto rozsudku, žalobkyně s rozvodem manželství nesouhlasila. Příčinou rozvratu manželství účastníků tohoto řízení bylo především to, že žalovaný navázal novou známost s jinou ženou a s touto, poté, co se odstěhoval od žalobkyně, začal žít. Žalovaná se, jak je i zřejmé z výše uvedeného odůvodnění rozsudku, jímž bylo manželství účastníků tohoto řízení rozvedeno, se na rozvratu manželství porušením manželských povinností převážně nepodílela. Z manželství mezi žalobkyní a žalovaným se nenarodilo žádné dítě.

Důkazy:

- oddacím listem

- rozsudkem Okresního soudu v ... ze dne ... č.j. ... s vyznačenou doložkou právní moci

II.

Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla za trvání manželství se žalovaným ... těhotná, s ohledem na její rizikové těhotenství byla žalobkyně po dobu všech výše uvedených těhotenství, tj. celkem po dobu ... let v pracovní neschopnosti a pečovala o společnou domácnost, již vedli se žalovaným. Žalobkyně v průběhu výše uvedené doby ztratila svou kvalifikaci ..., což se nyní projevuje tím, že si žalobkyně nemůže přes veškeré úsilí zajistit ve spolupráci s Úřadem práce v ... zaměstnání, jež by odpovídalo její původní kvalifikaci. Žalobkyně nyní pracuje na plný úvazek mimo

svou kvalifikaci jako ... u ... v Zde dosahuje průměrného měsíčního výdělku ve výši ... Kč. Rozvodem se žalovaným byla tedy žalobkyni způsobena závažná újma, neboť s ohledem na zánik společné domácnosti, již jsem vedla s žalovaným, mi radikálně poklesla má životní úroveň. Naproti tomu současný průměrný příjem žalovaného činí údajně kolem ... Kč měsíčně a jeho životní úroveň je od životní úrovně žalobkyně radikálně odlišná, když žalovaný v současné době vlastní ..., dále užívá ... a své nové družce údajně zakoupil Kromě vyživovací povinnosti ke mně žalovaný žádnou jinou vyživovací povinnost nemá.

Důkazy:

- výsledkem účastníků řízení
 - potvrzením o příjmu žalobkyně
 - potvrzením o příjmu žalovaného
 - zprávou z Úřadu práce ...
- (- další důkazy o prokázání závažné újmy vzniklé žalobkyni rozvodem se žalovaným)

III.

Vzhledem k tomu, že naše manželství bylo rozvráceno převážně porušením manželských povinností žalovaným a mně byla rozvodem způsobena závažná újma a nejsem schopna s ohledem na svou sociální situaci plně samostatně uspokojovat všechny své potřeby, navrhuji, aby soud po provedeném řízení vynesl tento

r o z s u d e k:

- I. Žalovaný je povinen přispívat žalobkyni na její výživu měsíčně částkou ve výši ... Kč, splatnou vždy do ... dne v měsíci předem, počínaje dnem podání této žaloby.
- II. Dluh na výživném za dobu od ... do ... v částce ... je žalovaný povinen uhradit žalobkyni v pravidelných měsíčních splátkách ve výši ... Kč, splatných spolu s běžným výživným, pod ztrátou výhody splátek.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení do ... dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V ... dne ...

Podpis žalobkyně ...

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Libor Vlach
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PaedDr. Bronislava Štěpánková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Rozvodové řízení a vliv pracovní kariéry manželů na rozvod
Název v angličtině:	Divorce proceedings and the influence of working career of spouses upon divorce
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá problematikou rozvodového řízení a pracovní kariéry v manželství. Cílem práce bylo popsat jednotlivé fáze rozvodového řízení a vysvětlit pojem pracovní kariéra v souvislosti s manželstvím. Součástí bakalářské práce je návrh výzkumu vlivu pracovní kariéry manželů na rozvod.
Klíčová slova:	manželství, rozvod, rozvodové řízení, pracovní kariéra
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the question of divorce proceedings and working career in marriage. The aim of my thesis was to describe the stages of divorce proceedings and to explain the concept of working career in the context of marriage. A proposal of a research of influence of working career of spouses upon divorce constitutes a part of the bachelor thesis as well.
Klíčová slova v angličtině:	marriage, divorce, divorce proceedings, working career
Přílohy vázané v práci:	9
Rozsah práce:	57 s.
Jazyk práce:	český